

Rom Ripia Agaa

Pol-me go pepa tisare nипу mo Rom su-para piri Kristen onaanu adola pope raaname omoa tisa. Nimu raapu pa rudupu yapi dina pirua mo Spen su-para Epe Agaa mogeata polalo pisa. Go pepa madaare Pol-me lapaawa lagiala. Gore Krais-na Epe Agaa-para Yesu rateme onaana piaenu madaa pagiala.

Riri-nanere Pol Rom adaare-para piri Kristen onaanu-para epe yapi di lo o taata. Goa pua nimu madaa neme Gote-me nimi raba minalo beten to sa. Oropere go pepana agaare goa tisa: Kone rulae yaena pora madaare niaa Gote-na ini-agaaane redepone onaanu opalima. (1.17) Pol-me gupa sa: Onaa rayo, Juda ruru page pa ruru medanu page, waea pi onaanu yaade. Goa pea-ga Gote-me nimi odome omoa nimu wala mina sa. Aa meda Yesu Krais kone rulalia-daare Gote-me nипу wala mealia. Goa pua nипу Gote-na adami aa-rupa pirua ora Yesu Krais-na ame piralia.

Gore Gote-me aa meda wala mealia-daare nипuna pu robaa kagaa opea. Gote nипу raapu pirua nипuna Spirit page nипу madaa rubitabea. Goa pea-pulu waea-para omape kone lapome nипу suruboa nипу rabuaape puri meda naipi. Go sapta 5 madaa pua sapta 8 madaa madia yare Pol-me Gote-na rekena agaana re-para Holi Spirit-na puri Yesu Krais kone rulae onaanu mea waata-rupana agaa sa.

Go sapta 9 madaa pua sapta 11 madaa madia yaare Pol-me nipuna kedaa adaa medana remaa sa. Pol-re Juda ruru yaade. Go onaa rururi abade Gote-me nipuna onaa-rupa mapiraasa. Yapare adaapumi Yesu masaa rilasimi. Pa ruru medanane epe onaanuri Yesuna disaipel pirisimi pare Juda rururi ora dia. Pol-me gupa sa: Juda aanu nimuna bipa waea peme sa. Go yapare Pol-me gupa kone isa: Oropere Juda onaa page Yesuna ruru pitimi kone isa.

Pol-me agaa madia yaatalore Kristen onaana papeae madaa remaa sa. Yago raaname omapena agaa adaapu sa. Gote-na kogono papena page agaa adaapu sa. Goa pua gavman-na rolo-para pirua yago raba meapena page agaa sa.

Robonu gupa adamina:

Go buk-na re madaa agaa (1.1-17)

Onaa rayome pupitagi neme (1.18–3.20)

Gote-na kagaa piraama lama pope pora (3.21–4.25)

Gote-me niaa maredepo-yaasa (5.1–8.39)

Gote-me Israel onaa nipuna loa mada misa (9.1–11.36)

Kristen onaanuna epe pora (12.1–15.13)

Pol-me go agaa mana madia yaare onaanu-para abi patalepape sa (15.14–16.27)

Pol-me Rom su-para piri onaanu-para pepa repaasa

¹ Ni Pol-re Yesu Krais-na aposel kogono aa pirua go pepa tua repaato. Gote-me nipuna Epe Agaa mogeanolo yaaloa ni mapiraasa.

² Go Epe Agaare abasade Gote-me ora gialua sapulu nipuna agaa lakene aanumi Epe Buk madaa tisimi. ³ Go Epe Agaare Gote-na Si madaa buk tu isimi. Go Si Yesu Krais-re niaana ora Aa Mudu pia. Yesu su amaa madisa rabu aa mudu Devit-na ruru-para pirisa. ⁴ Nipu Gote-na epe kone su pirisa-pulu Gote-na adaa purimi matmat-para marekaasa. Goa pea-pulu niaame nипу ora Gote-na Si ora pia-daa adema. ⁵ Yesumi ni raba minalo Gote-me ni aposel kogono aa mapiraasa. Goa pua neme su rayona piri onaanu-para Gote-na agaa waru pagoa Yesu madaa kone rulaliminalo mogeaato. ⁶ Goa pea-ga nimi Rom su-para piri onaanu page Gote-me nimi Yesu Krais raapu padane-para piraliminalo ni yaaloa mapiraasa.

⁷ Goa pea-ga neme nimi Rom su-para piri onaanu-para pepa tu repaato. Gote-me nimi madaa pedo pu raaname omoa nimi Yesu Krais raapu mapiraatalo yalaasa. Goa pua niaana Aapa-para niaana Aa Mudu Yesu Krais laapome nimi epe raba meape kone-para kuma pi kone-para gina.

Pol-me Gote-para ora piloa beten sa

⁸ Gore su rayona piri onaa rayome nimi Yesu madaa kone rulaeme-daa pageme. Goa pea-ga neme nimi madaa Yesu Krais-na bimi Gote-para beten loa ora pi to. ⁹ Neme Gote-na Si madaa Epe Agaa mogeaato rabu neme kone waru sua nipuna kogono mogeaayo. Goa pua Gote-me ni adea-pulu neme ora agaa lagianolo adea. Neme beten to rabu oro yaalo nimi niminaawa beten to. ¹⁰ Goa pua Gote-me nipuna epe kone sua pora mea

waatea-daa neme nimiadolalo epalua. Goa peapulu neme Gote-para beten to. ¹¹ Gore neme Gote-na agaame puri nimina robaa-para mapalaaluame neme nimi ora adola epalua. ¹² Nina-daa dia, yapare niaame epe raba meape kone ropo pamina. Goa pua ni kone rulaeme nimi raba mua puri gialua rabu nimimi go kone padane-rupa salimina.

¹³ Naa ame baaninu pagalepape. Rana adaapu nimiadolalo pe pare oyae medalomame ni pa saapia. Neme nimu ruru rado raba misu rabu nimumi Gote madaa kone rulasimi-rupare nimi page go-rupa raba mulalo pi. ¹⁴ Gore neme onaa rayo odome omoa onaa rayo raba mulalo pi. Goa pua ora epe-rupa piri onaanu page raa-para piri onaanu page kone makuaae onaanu page kone naimi onaanu page raba mulalo pi. ¹⁵ Goa pea-ga neme nimi Rom su-para piri onaanu page Epe Agaa mogealume pi.

Epe Agaare Gote-na puri ia

¹⁶ Neme Gote-na Epe Agaa madaa kone padane i-pulu yala napea. Go Epe Agaa Gote-na puri ia-pulu aba Juda onaanumi page wala pa ruru radonu page go agaa madaa kone rulaeme rabu nimu oro yaalo kagaa piraama laama palimi. ¹⁷ Go Epe Agaamere Gote-me onaanu maredepo yainalo go pora mea waatea. Gore ripima pu piralimi-daare Gote-na agaa robaa-para mea saabaawa redepo ne onaa piralimi. Gote-na buk-mi gupa ta: Gote-me onaanu maredepo yaliade onaa rayomere Gote-na agaa robaa-para mea

saabaawa oro yaalo pa kagaa piraama laama palimi.

Su amaa piri onaa rayome pupitagi ne kone pa saapiraama laama peme

¹⁸ Gore yaa-para piri Gote-mere nipuna ratu yawape kone pupitagi ne onaanu madaa mea waatea. Go onaanumi wae kone saabaawa ora agaa rabuaniaaeme-pulu Gote-me ora ratu waru yawea. ¹⁹ Gote-me nipuna kone epe-rupa mea wasa-pulu onaanumi Gote epe-rupa mada ades-im. Gore Gote nipuna go kone penaame mea waata. ²⁰ Gote-me aba su yaa wariaa-mama pua abia page onaanumi Gote-na kudiri pi kone-para nipuna puri-para nipuna pa rado epe kone-para waru ademe. Onaanumi Gote-na warini yae ademe rabu Gote nipuna puri page ademe. Goa ademe-pulu niaame Gote-na kone-daa na-adawa agaa gupa mada natema.

²¹ Nimumi Gote-na kone ademe pare nimumi Gote nipuna bi naminasaawa go page nimumi nipi-para ora pi-daa nasimi. Dia, gupa nasimi pare nimuna maeyae kone sua nimuna pu robaa-para page ribaa pa yabaasa. ²² Nimuna konere niaa ora makuaae onaanu pima simi pare nimu ora maeyae onaa-rupa pirisimi. ²³ Nimumi oro yaalo kagaa pirapede Gote-na bi naminasaaeme pare nimumi pa onaa-para yaa-para paaka-para mena-para yapa-para go yae nona piane warini yaena bi minasaaeme.

²⁴ Gore maeyae onaa-rupa pimi-pulu Gote-me nimu gimaloa nimuna pu robaa-para i wae yae madaa peme. Nimuna yogane madaa wae yala

polape kone sua peme. ²⁵ Nimumi Gote-na ora agaa gimoa yaa agaa madaa pageme. Gote-re oyae rayo warisa pare nipuna bi naminasaaeme pare nimuna pa warini yaena binu minasaaeme.

²⁶ Gote-na bi padane niaame oro yaalo minasaamina. Onaanumi goa peme-pulu Gote-me nimuna wae yala polapea-anu pina gimisa. Goa pua onanuri aanu raapu epe-rupa napitimi pare ona yagonu raapu u patape kone sua peme. ²⁷ Go page aanu medaloma page nimuna onanu gimoa pa aa yagonu raapu yala pi kone sua peme. Aanumiri yala pia peme-pulu nimuna go wae yaenu madaa yoto mealimi.

²⁸ Onaanumi Gote niminaape kone gimeme-pulu Gote-me nimuna wae pugu pianu pinalo gimisa. Gote-me nimu gimisa-pulu nimumi pupitagi pa no pirua nagimisimi. ²⁹ Goa pua nimumi ora wae yaenu rayo gupa peme: Nimuna wae yaenu pua wae konenu sua epaame omape kone page sua waea peme. Nimumi udipa kone page onaa tu maomape kone page yada pape kone page makirae agaa lape kone page onaa medaloma mabebolape kone page nimumi waea abulape kone page imi. ³⁰ Goa pua nimumi onaa medalomana bi rabuaniaawa Gote madaa ora wae kone imi. Nimuri pugu pi kone sua rope pi kone sua nimuna agaa adaapu teme. Nimuna konere niaa akea pua wae kone rado meda salima pae kone sua nimuna agi aaraana agaa page rasitimi. ³¹ Goa pua nimumi ona paake pua nimuna agaa namogeteme. Goa pua nimumi onaa medaloma odome naomeme pare pu robaa-para rerome teme. ³² Gore Gote-na rekena agaa

madaare onaanu go-rupa piralimi-daare mada omalimi. Goa pea pare onaanu waea pa pala pimi. Go page mada dia, pare nimumi waea peme onaa medaloma-para page raaname omeme.

2

Gote-na koso epe-rupa loa rumaalia

¹ Goa pea-ga Juda onaa nimumi pa onaa medaloma-para koso lape agaa mada nalaketeme ya? Nimimi onaa medaloma-para koso lape agaa teme rabu nimimi page nimuna wae yae mogea peme. Goa pea-pulu nimuna madaa koso lala palimi. ² Gore niaa Juda aanumi gupa niminaaema: Go onaame goa peme-ga Gote-me nimi koso lape agaa tea-daare ora epe aalia. ³ Pare nimi Juda aanumi gupa kone imi? Nimi onaana piae madaa koso lape agaa temere Gote-me nimi madaa koso lape agaa natea ya? Dia, nipumi nimi madaa page koso lape agaa mada tea. ⁴ Gote-me epe kone sua pawa pirua aipapulu ratu nayawea. Go konere nimimi namakuaaeme? Gote-me epe kone su pia rabu nipuna konemere nimina wae kone perekealiminalo epe pora mea waatalo pia. ⁵ Goa pea pare nimina lo robaa o ta-pulu wae yoto mealimina. Gote-me nimi madaa ora ratu yawoa nipuna orope epaliade yapi di rabu wae yoto epa rumaalia. Go raburi Gote-me nipuna redepo ne koso lape agaa penaame waatea. ⁶ Go rabu Gote-me onaanuna kogono peme-rupa adoa nipumi yoto gupa rumaalia. ⁷ Onaa medalomame epe kogono paa-mama pu piralimiri nimumi Gote-na epe paa-para adaa bi-para oro yaalo kagaa

pirape kone mealimi. ⁸ Pare onaa medalomame ni agu raapo ora piralua kone sua epe pora gimoa wae pora pameme. Goa peme-pulu Gote-me nimu ratu waru yawoa ronome omalia. ⁹ Onaa rayome wae pupitagi nalimiri nimumi kedaa pi yae mua radaa mealimi. Go yaere Juda aanuri aba minaloare wala ruru radonu page mealimi. ¹⁰ Goa pea pare epe kogono pemedé onaa rayo-parare Gote-me epe paana puri-para adaa bi-para kuma pi kone-para katea. Go konere Juda aanuri aba minaloa wala ruru radonumi page mealimi. ¹¹ Go madaare Gote-me onaa rayo-para kone padane sua koso lape agaa epe-rupa laketea.

¹² Gore ruru radonumi Moses-na rekena agaa napagesimi. Goa pea-pulu nimumi pupitagi noa omalimi rabu rekena agaana kepo rarane omalimi. Goa pea pare Juda aanu nimumi Moses-na rekena agaa pagesimi-pulu wae yae palimi rabu go rekena agaame nimu madaa koso loa yoto ru-malia. ¹³ Juda onaanumi rekena agaa pa pageme rabu Gote-me nimu redepo ne onaa kone naisa. Dia, pare rekena agaa ora pagoa rateme rabu redepo ne onaa pimi. ¹⁴ Ruru radonu rekena agaa namisimi pare nimuna koneme rekena agaa ia-rupa kuritimi-daare go onaanumi nimuna kone sua rekena agaa pageme kone isimi. Pare nimumi Gote-na rekena agaa nameme. ¹⁵ Namisimi pare nimuna kone mogea pora pameme rabu Gote-me nimuna pu robaa-para rekena agaa mada adea. Goa puare nimuna robaa-para i koneme goa-daa napiipape tea. Goa pea pare robaa meda-para i koneme mada pipape tea. Goa pea-ga robaa-para i koneme rekena agaana pora mea waatea. ¹⁶ Goa

pea-daa orope epaliade yapi di madaare Gote-me Yesu Krais-para laketea rabu nipumi onaana kudiri pi kone madaa adokaru mua koso lape agaa tea. Go madaare neme Epe Agaa mogeaayo.

Rekena agaa madaare Juda aanumi kone gupa isimi

¹⁷ Goa pea-ga nimiri akea palimi ya? Niaa Juda loa rekena agaa pagoa Gote madaa agaa adaapu teme. ¹⁸ Goa pua nimimiri Gote-na porare niminaaeme. Nimimi rekena agaa pagoa epe kogono pulalo niminaaeme. ¹⁹ Goa pua nimina konemere niaame ini rubu pi onaanuna pora mada waatema. Goa pua niaame ribaane onaana robaa-para paa mea katema kone imi. ²⁰ Goa pua niaame maeyae onaanu epeae mogea nogo naakinu-para page kone katema kone imi. Nimuna konemere niaame rekena agaa madaare ora agaa rayo-para makuaae kone rayo-para muaema kone imi. ²¹ Nimimiri onaa radonumi pagenalo agaa mogeaaeme pare nimina bipago agaa mogeteme? Onaanu-para nimimi paake nanalepape loa laketeme pare-ga nimimi paake neme ya? ²² Nimimi onaa radonu-para paake yone kone nasalepape lo laketeme pare nimimi goa peme ya? Nimimiri remonu-para ero agaa teme pare nimimi nimuna ada-para pua pa paake neme. ²³ Nimimi niaa agu raapo Gote-na rekena i agaa mu saapima teme pare nimimi Gote-na rekena agaa rasitimi rabu nipuna bi rabuani-aalia. ²⁴ Nimina kone madaare Gote-na buk madaa agaa gupa ia: Nimi Juda aanuna kone

madaare ruru rado onaanumi go kone adoa Gote-na bi madaa ero agaa teme.

²⁵ Gore nimimi rekena agaa mogealimiri yogane rugi kepeape* konere epe ta. Goa pea pare nimimi rekena agaa rasalimiri yogane aba akolo kepesimi? ²⁶ Apo ruru rado aanuri yogane nakepeteme pare nimumi rekena agaa mogealimiri Gote-na kone-parare nimu ora yogane kepene onaa-rupa pitimi. ²⁷ Goa pua ruru rado onaanumi nimi Juda onaanuri koso lape agaa mada lagialimi. Nimimiri rekena agaa i buk dipia yogane kepeteme pare rekena agaa pa rasitimi. Goa pea pare ruru rado onaanumi rekena agaa pageme pare yogane ora nakepeteme. ²⁸ Gore ora yogane kepeteme onaanuri ora Juda aanuya? Gore ini-agaa adoa ora Juda pima teme pare nimu ora Juda aanu-daa dia. Nipuna yogane kepene yaere resa-me kepeteme. ²⁹ Goa pea pare ora Juda-re nipuna pu robaa-para yogane kepene kone salia-daare go aare ora Juda-rupa pia. Go aa-na robaa-para yogane kepene kone ia-pulu resa-me napisa. Dia, Gote-na Holi Spirit-mi pisa. Goa pisa-ga rekena agaame nimuna kone naperekesa. Go-rupa piri onaanuri onaa medalomame nimuna bi naminasaaeme pare Gote-me go kone adoa nimuna bi minasaaya.

3

* **2:25:** Yogane kepenena re-re Juda onaa nimuna rekena agaa ratua pisimi nimu epe aa aatalo. Gotena ini agaana page yogane kepea waea pa pala pirisimi-nuri pa nakepene-rupa wala aasimi.

Abana koneme epe kagaa kone mada narabuaniaalia

¹ Goa pea-ga Juda aanu pirapere ake ora epe ta pae? Go page yogane rugi kepene konere Juda onaa madaa akea pua epe ta pae? ² Gore abare Gote-me Juda aanu nipuna epe agaa surubenalo kasa. Goa pea-pulu kone rayo madaa Juda aanumi epe yae misimi. ³ Gore Juda medalomame kone rulae gimeme pare Gote-me go kone namogeaa nipuna agaa narasalia. ⁴ Dia-ga onaa rayore yaa agaa lala peme pare Gote-me oro yaalo ora agaa ta. Gote-na buk madaa agaa gupa ia:

Neme agaa te rabu nimuna agaa loraalimi.

Onaanumi koso lape agaa teme rabu neme nimuna agaa rabuanaalia.

⁵ Goa pea pare niaame wae yae pema rabu onaanumi Gote-na redepo ne kone adola peme yaalore gore ora epe ta pea. Goa pua Gote-me niaa madaa kedaa gialia rabu ora waea pi tema ya? Neme go agaa tore su amaa piri aanuna kone maredepo yainalo to. ⁶ Dia, gupa natema. Gote-re nipu redepo ne kone su piruaaya. Goa pea-ga nipumi su amaa piri onaa rayo koso lape agaa mea katea. ⁷ Goa pea pare neme yaa agaa lagula pe yaalore onaanumi Gote-na ora agaa ria eperupa pagaliminalo lagula pe. Go pulu pe yaalore akeane Gote-me ni pupitagi ne aa tea ya? ⁸ Goa tea-ga lamina: Niaame wae yae pemare epe yae alo patalo pema. Onaa medalomame neme apo agaa loaayo teme pare makiraeme. Goa teme-ga nimu madaa koso lape agaa tea rabu nimuna wae yoto mealimi.

Onaa rayore redepo ne-rupa napimi

⁹ Goa pea-ga niaa Juda aanuri ruru radona mudu pirua epe-rupa pima tema? Dia-ga Juda page su ruru rado page wae yaeme rigitea.

¹⁰ Gote-na agaa pa ti buk madaa agaa gupa ia:
Su amaa piri onaa rayore redepo ne onaa padane-daa napimi.

¹¹ Goa pua kone makuaae onaa rayo ora padane-daa napimi.

Onaa meda Gote aasa pulalo napimi.

¹² Onaa rayome Gote masaa rilaawa ora pa-rupa piruaeme.

Onaa rayome ora wae yae pu pimi.

Ora padaneme page epe kogono napea.

¹³ Nimumi agaa teme rabu matmat-para ro-gaaemedē

aa rona pugu pi-rupa agaa teme.

Nimumi wae kone sua ora wae makirae agaa teme.

Nimumi wae agaa teme rabu mugununa eke mua teme.

¹⁴ Nimuna agaame ne wae rero pi agaare robaa-para rulatabea.

¹⁵ Nimumi aloma puare onaanu radaa mapaawa tu maomaatalo peme.

¹⁶ Oro yaalo pora-nia pameme rabu nimumi oyae maoyaawa wae kedaa kateme.

¹⁷ Nimumi epe-rupa pirape pora na-ademe.

¹⁸ Go pua nimumi Gote madaa paalame naomeme.

¹⁹ Gore Gote-me onaanu-para nipuna rekena isade pepa kasa-pulu go onaanumi rekena agaa mogealiminalo gisa. Goa pea-ga su amaa piri

onaa rayome Gote-na ini agaa madaa pa agaa mada na-abuteme. Dia go rekena agaame onaa rayo Gote-na koso lape agaa pagaliminalo mea gisa. ²⁰ Gote-na rekena agaa mogealia-pulu go aare Gote-na ini agaa madaa redepo ne aa-rupa napia. Dia, rekena agaana kogonore aa medame pupitagi nalia-daare mea waatea.

Gote-me onaanu maredepo yaalia

²¹ Pare Gote-me onaanu maredepo yaalia rabu go porare ora rekena agaana kogono-daa dia. Moses-me rekena agaa tisa rabu page Gote-na agaa lakene aanumi agaa lakesimi rabu page nimumi Gote-na maredepo ne kone madaa tisimi. ²² Onaanumi Yesu madaa kone rulaeme-pulu Gote-me nimu maredepo yaaya. ²³ Onaa rayome pupitagi neme-pulu nimumi Gote-na oro yaalo mapiraape kone na-ademe. ²⁴ Pare Gote-me epe raba meape kone sua onaanu esepe maredepo yaasa-pulu nimu Yesu Krais raapu epe-rupa mapiraasa. Goa pea-pulu nipumi nimu madaa natalia. ²⁵ Gote-me Yesu mea rapaasa rabu niaana kone kedaa omenalo gisa. Go rabu niaame Yesu madaa kone rulalima rabu niaana wae yae mea rubalia. Onaanumiri Gote-me Yesu mea gisare onaanu nипу raapu epe-rupa pirinalo pisa. Abadere Gote-me pawa pirua onaanuna wae yaenu pa adaba pirisa. ²⁶ Pare abia Gote-me onaanu nипу raapu epe-rupa mapiraainalo niminaaeme-pulu Gote-me onaana wae yaenu waru adea. Goa pea-ga Gote-me nипуна epe redepo ne kone mea waatea. Goa pua onaa

rayome Yesu madaa kone rulalimiri nipumi go onaanu maredepo yalia.

²⁷ Goa pea-daa niaa Juda aanu akeane agaa adaapu tema ya? Niaa rekena agaa mogealima rabu niaame agaa adaapu mada tema ya? Dia, pare niaame Gote madaa kone rulaema rabu agaa adaapu mada tema. ²⁸ Gore gupa pagamina: Onaanumi Gote madaa kone rulalimi-daare Gote-me go onaanu maredepo yalia. Onaanumi rekena agaa mogeaaeme-daare nipumi nimu na-maredepo yalia.

²⁹ Go Gote-re niaa Juda onanuna Gote agu pia? Onaa ruru radonuna Gote page napia? E, nипу ruru radona Gote page pia. ³⁰ Gote-na kone ora padane ia. Juda aanumi nипу madaa kone rulalimi rabu Gote-me nimu maredepo yalia. Goa page ruru radonumi kone rulalimi rabu Gote-me nimu page maredepo yalia. ³¹ Goa pea-ga niaame kone rulalima rabu rekena agaa rasalima ya? Dia, niaame kone rulalima rabu rekena agaa puri waru mapalaalima.

4

Abraham epe aa pirisa

¹ Goa pea-ga niaana akua Abraham madaa ake teme ya? Nipuri ake ado kiritisa ya? ² Abraham-me kogono pua Gote-na ini agaa madaa redepo ne aa-rupa pirita pisa yaalore nipumi agaa adaapu madata pisa. Goa pea pare gupa napisa-pulu Gote-na ini agaa madaa agaa adaapu nasa. ³ Gote-na buk madaa agaa gupa ia: Abraham-me Gote

madaa kone rulaawa sana go kone nipuna robaa-para isa-pulu Gote-me nipu kone redepo ne aa mapiraasa. ⁴ Aa medana kogono pua mone yoto mealia. Goa pea-daa nipuna yotore pame kane yae-daa dia yapare nipuna kogono pua muaaya. ⁵ Pare pa aa medame rekena agaana kogono na-pea pare nipumi Gote madaa kone rulaaya. Gote-me wae kone saapiri onaanu maepeaayare Gote-me mo aa-na kone rulae adoa go onaa maredepo yalia. ⁶ Devit-miri Gote-me aa medana kogono na-adesa pare maredepo yainalo lapedepesa. Gote-me goa pisa-pulu go aa raaname omalia. ⁷ Go madaare Devit-mi agaa aba loa mapataasa:

Gote-me onaanu medalomana wae yae raakepe ruboa nimuna pupitagi ne kone marabua-niaaya.

Goa pea-pulu go onaanuri ora raaname waru omeme.

⁸ Onaanuri Gote-me nimuna wae yaenu madaa kone nalia-daare go onaanu raaname waru omalia.

⁹ Gore Devit-mi raaname ome agaa tisadere mo abade nimuna yogane kepene Juda aanu agu madaa tisa ya? Dia, go konere yogane nakepene ruru radonumi page meme. Goa pea-ga niaa me Gote-na buk-para gupa adoa teme: Abraham-me Gote madaa kone rulaawa go kone mapiraasa-pulu Gote-me nipu redepo ne aa kone isa. ¹⁰ Abraham-re aa-rabu Gote-me nipu epe aa kone isa ya? Nipuna yogane kepesimi rabu pae nakepesimi rabu pae go kone aa-rabu isa: Gore nipuna yogane nakepesimi rabu Gote-me nipu redepo ne aa kone aba isa.

¹¹ Abraham-na yogane orope kepisimi-pulu Gote-me nипу aba redepo na aa kone isa-daa onaanumi go kone adesimi. Goa pisa-pulu Abraham-re yogane nakepene kone rulae aa rayona akua pia. Nimuna yogane nakepisimi pare Gote-me nimu redepo ne onaa mapiraasa. Gore nimumi Gote madaa kone rulaawa go kone robaa-para maodasimi-pulu nipumi nimu redepo ne onaanu mapiraasa. ¹² Goa pea pare Abraham-re yogane kepene aanuna akua page pirisa. Gore nimuna yogane nakepesimi rabu nimumi Gote madaa kone rulaawa Abraham-na kone mua pirisimi. Abraham-na yogane nakepesimi rabu nипу Gote madaa kone rulaawa pora pamisa. Goa pua yogane kepene onaanuri Gote-me nimuna pora pami kone adesa.

Onaanumi kone rulaeme rabu Gote raapu pogatu pirape agaa meme

¹³ Gote-me Abraham-para nipuna si wane-para nimuna su rayo mealiminaloa aana oraawa agaa lakesa. Abraham-me rekena agaa pagesa-daa ora pogatu pirape agaa nalakesa. Dia, pare nipumi Gote madaa kone rulasa-pulu Gote-me nипу redepo ne aa mapiraawa epe su gialua lakesa. ¹⁴ Gore Gote-me nipuna ora agaa-para rekena agaa page Juda onaanu agu nakata. Dia, onaanu medalomame Gote madaa kone rulaawa mealimi. Goa puare Gote raapu ora pogatu pirape agaame onaanuna kone rulae puri mapalaaya. ¹⁵ Rekena agaana kogonore Gote-na ratu yawape kone mea epea. Goa pea pare rekena agaa nai yalore go onaanumi rekena agaa narasita peme.

¹⁶ Goa pea-ga niaame kone rulalima rabu go pogatu pirape agaa mealima. Gote-me niaa kone rulae onaa raba mua nipumi niaa rayore Abraham-na si wane mapirinalo pogatu pirape agaa pa guaaya. Gore Gote-na rekena agaa pa pageme onaanu agu nakatea pare onaanumi Abraham-na kone mogea kone rulaemere go onaanu page katea. Gore Abraham-re niaa kone rulae onaa rayona akua pirisa. ¹⁷ Goa puare Gote-na agaa pa ti buk-mi gupa ta: Ni Gote-mere Abraham su adaapuna aaraa mapiraato sa. Goa pea-ga niaa kone rulae onaanuri Gote-na ini agaana Abraham-na si wane pima. Gote-mere ome onaanu wala marekaawa puri pane agaa katea rabu aba nimu kagaa piralimi.

¹⁸ Abraham-me kone rulaawa ado pirisa-pulu Gote-me ake gialia pae kone isa. Goa pisa nagimisa-pulu nipuri su robo radona aaraa pirisa. Goa pea-daa Gote-na buk madaa ta: Abraham nena si wane ora adaapu piralimi sa. ¹⁹ Go rabu Abraham-na maali 100 pirisa pare nipumi nipuna yogane madaa kedaa isa pare nipumi kone rulaayae nagimisa. Nipuna yoganere igipi sa rabu nipuna ore page abe onaa pirisa. Goa pisa pare Gote-na agaa madaa kone mapiraasa. ²⁰ Gore pogatu pirape agaa madaa nипу kone laapo nasua kone rulaayae nagimisa. Dia-ga nipuna kone rulaeme nipuna robaa-para puri mapalaawa Gote-na bi minasaasa. ²¹ Goa pisapulu Gote nipumi mo abade aana oraawa lake-sade agaare Abraham-me ora agaa-daa yaade kone isa. ²² Go kone sua agaa robaa-para odesapulu Gote-na buk madaa gupa tisa: Gote-me nипу

redepo ne aa mapiraasa.

²³ Apo agaa nипу redepo ne aa mapiraasade agaare nипу madaa agu-daa natisimi. ²⁴ Dia, pare niaa kone rulaawa redepo ne onaa piramonalo go agaa tisa. Gote-mere niaana Aa Mudu Yesu matmat-para marekaasa-daa niaame nипу madaa kone rulaema. ²⁵ Go Yesuri nimumi iaanumi mea kanaloa niaana wae yaenu madaa tu maomasimi. Goa pisa pare Gote-me niaa maredepo yainalo nipuna Si marekaawa oro yaalo pa pia.

5

Gote-me niaa maredepo yaasa

¹ Gore niaame Gote-na agaa robaa-para mea ima-pulu nipumi niaa maredepo yaasa. Goa pea-pulu niaana Aa Mudu Yesu Krais-me niaa kuma pi kone gisa-daa Gote raapu epe-rupa pima. ² Yesuna agaa madaa niaame kone rulaemare Yesumi Gote-na epe raba meape kone niaa piri-para mea ipisa. Goa pea-pulu Gote-na epe paana puri medaloma ginalo niaa raaname omoa ado piramina. ³ Goa pua kedaa epalia rabu go kedaame niaana kone rulae yae puri mapalaainalo raaname omamina. ⁴ Go puri paloa rekape konere Gote-me niaa madaa epe kone suaaya. Go epe kone suaaya-pulu niaame epe-rupa ado piramina. ⁵ Go ado piralima raburi Gote-me niaa epe kone gialia-pulu yala napotema. Gote-na pa oyae gisare Holi Spirit niaana robaa-para rulatabea. Goa pea-ga yala napone piramina.

⁶ Niaa puri napane pirisima rabu Gote-me nipuna bipa Yesumi pupitagi ne onaanu raba minalo omena gimisa. ⁷ Gore aa meda epe aa raba mulalo omalia-daare mada yaade. Goa pea pare pa aa medamere goa mada palia ya? Nipu ora epe aa raba minalo mada omalia pae, maarea. ⁸ Pare niaa pupitagi ne onaa pirisima raburi page Gote-me niaa madaa pedo pua raaname omesa-pulu Yesumi niaa wae onaanu madaa omenawa sa. ⁹ Nipu omesa-pulu nipumi Gote-na ini agaa madaare niaa epe redepo ne onaarupa ma-aulaaya. Goa pea-pulu orope Gote-me ratu yawape agaa loa koso lape agaa tea raburi Yesumi niaa waru raba mealia. ¹⁰ Gore abare niaa Gote-na iaanu pirisima pare nipuna Si omesa-pulu nipumi niaa Gote-na adami onaanu mapiraaya. Gore abia Gote-na adami onaanu pima Yesumi niaa oro yaalo makagaa piraama laama palia. ¹¹ Goa pea pare gupa agu-daa dia. Niaana Aa Mudu Yesu Krais-mi niaa Gote-na adami onaanu mapiraasa-pulu niaame Gote madaa ora raaname omamina.

Adam-me omape yae mea ipisa pare Yesumi kagaa pirape yae mea epea

¹² Aa padane Adam-me pupitagi nisa-pulu su amaa piri onaa madaa omape yae mea ipisa. Goa pea-pulu onaa rayome pupitagi nisimi-pulu su amaa piri onaa rayome omape porapara pirisimi. ¹³ Gore Moses-na rekena agaa naisa rabu go su amaa pirisimide onaanumi wae yae pisimi. Goa pisa pare rekena agaa naisa-pulu Gote-me onaanuna wae yaenu nadipiasade. ¹⁴ Pare Adam pirisa rabu page omaama ipua

Moses pirisa rabu page omape konemere onaa rayo rabuaniaasa. Adam-me Gote-na agaa mana rasua omesa pare omape koneme pupitagi gorupa nanisimide onaanu page rabuaniaasa.

Adam aba epenaloa Yesu nипу orope su amaa ipisa. ¹⁵ Nипу laapo kone rado rado Isip pare Adam-re nипу orope epaliade Yesuna piksa wasupa nona pirisa. Goa pea pare apo aa laapo padane piane napirisipi. Dia-ga Gote-na pa gi yaere Adam-na wae yae madaa ora rayo mea kasa. Go aa padaneme pupitagi nisa-pulu onaa adaapu pa omape kone misimi. Yapare Gote-me odo pi kone ora adaape isa-pulu go aa Yesu Krais niaa raba minalo mea rapaasa. Gote-me go pa ode gi yaere onaa rayo mea kasa. ¹⁶ Goa pea-ga Gote-na pa gi yaere mo aa padanena pupitagi nape kone-rupadaa dia. Goa pea-ga mo aa padaneme pupitagi nenaloa Gote-me onaanupara wae yoto mealimi lo lakesa. Goa pisa pare onaa rayome pupitagi adaapu no pirualimiri Gote-me mada talia pare nimi maredepo yaata pea. ¹⁷ Gore mo Adam-me pupitagi nisa-pulu omape koneme niaa rabuaniaasa. Goa pisa pare go aa meda Yesu Krais-me kogono ora adaape pisa rabu Gote-me niaa waru raba misa. Onaa rayome Krais-na raba meape kone mua nipuna maredepo yape kone page pa mealimiri nimu oro yaalo kagaa piraama laama palimi.

¹⁸ Goa pea-ga pupitagi nape kone padaneme onaa rayo Gote-me omape yoto mea kasa. Gorupare Krais-na epe kogono padaneme onaa rayo mea esepenaloa oro yaalo kagaa piraama laama palimi. ¹⁹ Goa page aa padaneme Gote-na agaa

rasisa-pulu onaa adaapumi pupitagi nisimi. Goretupare aa padane Yesumi Gote agaa pagesa-pulu Gote-me onaanu maredepo yaasa.

²⁰ Gore onaanumi wae yae waru pisimi-daa Gote-me Moses-na rekena agaa lakesa. Goa pua onaanumi pupitagi waru nisimi rabu Gote-me raba meape kone page waru gisa. ²¹ Goa pea-ga aba onaanumi pupitagi noa omape kone saapiraama pisimiri abia Gote-me niaa raba mua maredepo yalia-pulu Aa Mudu Yesu Krais-me niaa oro yaalo kagaa piraama laama pope kone gialia.

6

Niaa wae yae madaa ome onaanu-rupa pima pare Yesu raapu oro yaalo kagaa pirape onaanu pima

¹ Go sa-pulu niaame gupa lamina ya? Gote-me nipuna epe raba meape kone niaa waru gialia-pulu niaame pupitagi pa no piralima ya?
² Dia, gupa napamina. Niaa pupitagi naape kone madaa ome onaa-rupa pima-ga akolo pupitagi no piralima ya? ³ Go agaa waru pagamina. Niaa Yesu madaa kone rulaawa baptais mua Yesu raapu pirisima rabu nipuna omape kone page mu pima. ⁴ Goa pea-ga niaa baptais mua niaa Yesu raapu omesimade. Goa pua nimumi niaare nипу raapu rogaasimi. Goa pua Aapana epe paana purimi Yesu ome onaa piri-para mea rekaasa-daa niaame page baptais mua kagaa kone sua oro yaalo kagaa piraama laama palima.

Niaa Yesu raapu kagaa kone meamina

⁵ Gore niaa nипу raапу omoa padane-rupa pirisima-ga nипу wala rekoа pirisa-rupa niaa page wala rekoа nипу raапу kагaa piraama laama palima. ⁶ Goa pea-pulu niaame gupa niminaamina: Krais repena polopea madaa omesa rabu niaana abana wae yaenu nипу raапу omesa. Goa pisa-pulu go abana pupitagi nape konena puriri nипumi rabuaniaasa-pulu pupitagi nape konena puri rolo-para ina lamina. ⁷ Goa pea-pulu onaa meda omalia rabu pupitagi nape kone nипу mada nasalia.

⁸ Gore niaame aba pupitagi nape kone Yesu raапу omesa-pulu nипу raапу kагaa piraama laama palima-pulu nипу madaa kone rulaema. ⁹ Gore Gote-me Yesu ome onaa piri-para marekaasa-pulu nипу wala naomalia-daa niminaaema. Go omapе yaeme Yesu mada naripinaalia. ¹⁰ Nipuna omesa konena re-re nипumi rana padane-ma pupitagi ne onaanu madaa omesa. Goa pisa-pulu nипу abia pirape konere Gote raапу pa pia. ¹¹ Go agaana re-re nimimi pupitagi nape kone madaa niaa omalima kone saaba piralimi. Goa pua nimi Yesu Krais raапу pirua Gote raапу niaa pa piralima kone samina.

¹² Goa pea-pulu nimina pupitagi nape kone-mere nimina yogane narabuniaalia. Goa pua nimimi pupitagi nape kone namogealimi. ¹³ Goa pea-ga nimina ki aanu-para nimina yogane ray-ome wae yae napiпape. Dia, nimi aba ome onaa-rupa pirisimi-daa Gote-me nimi marekaawa oro yaalo kагaa pirape kone gisa. Goa pea-ga nimimi ki aa yogane rayo Gote kaloa kogono pamina.

¹⁴ Gore pupitagi ne koneme nimi mada nasrubena. Dia, nimi rekena agaa rolo-para napirua nipuna koso lape agaa mada napagalimi. Dia-ga Gote-na epe raba meape koneme nimi surubena.

Niaa redepo ne konena kogonome adini aa piramina

¹⁵ Goa pea-ga naamere ake palima ya? Rekena agaame niaa-para koso lape agaa nalagialia-pulu Gote-me niaa-para epe raba meape kone gialia. Goa pea-ga pupitagi namina ya? Dia, gupa napamina. ¹⁶ Go agaa niminaatepape. Nimimi aa medana agaa pagalimiri nipuna kogono adini aarupa piramina. Goa puare niaame pupitagi nape kone mogealima-daare niaa ora omalima. Goa pea pare niaame Gote-na agaa pagalima-daare Gote-me niaa redepo ne onaa mapiraalia ¹⁷ Pare Gote-para ora pi lamina. Abare nimi pupitagi me adini onaa-rupa pirisimi pare abia epe agaa rayo robaa-para odenaloa waru pageme. ¹⁸ Gote-me nimina pupitagi ne kone maesepesa-pulu abia redepo ne kone madaa adini onaa-rupa pimi. ¹⁹ Ni go adini agaa-para pa agaa gupa lalore nimina koneme abi na-adoa meme-daa lalo. Abadere nimina yogane-para nimina kone-para pupitagi nape koneme rabuaniaasa. Goa pua nimi wae yae pape onaa pirua pupitagi nisimi. Go adini kogono madaa kone sua abia gupa pipape. Abia nimimi epe kogono palimi-pulu epe redepo ne koneme nimina wae kone rabuaniaalia.

²⁰ Gore nimi pupitagi noa nipuna adini onaa-rupa pirisimi raburi redepo ne kone namisimi. ²¹ Goa pua nimina abana pisimi-ae madaare yala

poteme-ga go yaeme nimi raba misa ya? Dia-ga go aba waea pisimide yaeme omape yae gisade. ²² Pare abiare Gote-me pupitagi ne kone madaa mea esepesa-pulu nimi Gote-na kogonome adini onaa-rupa pimi. Goa pea-pulu nimi epe-rupa pirua nimimi kogono rayo Gote madaa pamina. Goa pua oropere nimi oro yaalo kagaa piraama laama palimi. ²³ Pupitagi ne konemere onaanu yoto katea rabu omape yae mealimi. Goa pea pare Gote-me ode pa gi yaemere niaana Aa Mudu Yesu Krais raapu oro yaalo kagaa pirape kone mealima.

7

Lo robaa kagaa mulalo kogono pamina

¹ Nina aame baaninu, Nimi neme lagialua agaare aba niminaaeme. Gore rekena agaa aba niminaaemedē lagialua. Onaanu pa pimi rabu rekena agaa mada makuaalimi. ² Goa pea-daa lalo: Gore ona medare nipuna aani pa piralia rabu rekena agaame ta-rupa aani raapu pa pirlipi. Pare aani omalia rabu nipuna aani raapu napia-pulu rekena agaa mada gimalia. ³ Gore aani pa pirina aa rado paliare go onare paake lami ona teme. Pare aani aba omaliare mo rekena agaa rolo-para napiralia. Go rabu nippu pa ona wasaa-ga aa rado rumaaliare aame rube ona napiralia.

⁴ Goa pea-ga nina ame baaninu, go rekena agaa madaare nimi Yesuna ruru pimi-pulu go rekena agaame nimi mada namaomalia. Gore

ona nipuna aani raapu pia-rupa Yesu raapu gorupa piralepape. Yesu matmat-para marekaasa-ga niaame Gote-na pora pamua kogono eperupa pua piramina. ⁵ Abadere niaana koneme wae-rupa mapiraawa rekena agaame wae kone marekaasa. Go wae konemere niaana pu robaa-para wae kone sua pa omape kone gisa. ⁶ Pare abiare niaa Gote-na rekena agaana rolo-para napiraaminalo nipumi niaa mea esepeasa. Go rekena agaame niaa adini onaa-rupa saapirisa pare abia go agaa madaa niaa ome onaa-rupa gimoa kagaa pima. Abiare niaame aba rekena isade agaana pora namogeatema pare Holi Spirit-na kagaa pora moge riaaya.

Rekena agaa rasima rabu wae yaeme yoto gisa

⁷ Goa pisa-ga abia niaame ake lamina ya? Rekena agaare wae yae lamina ya? Ora mada dia. Rekena agaame abade ni wae yae namea waata pisa-daare ni wae yae-daa naniminaata pisu. Gore rekena agaame gupa ta: Neme pa aa medana oyae madaa epaame omape kone nasape ta. Goa ta rabu neme oyae madaa epaame omape kone aba niminaayo. ⁸ Gore rekena agaame ni oyae epaame omape kone gisa-pulu ni pa epa pi kone adaapu sua pisu. Goa pea-ga rekena agaa nateme-daare wae yae pape konere ora puri napatea. ⁹ Abade neme rekena agaa napagesupulu ni pa pisu. Goa pisu pare rekena agaa paganoloa pupitagi nape kone ora rekesa rabu ni pa omesu. ¹⁰ Goa pea-ga apo rekena agaa epe-rupa mapiraape kone namea ipisa pare nina omape kone gisa. ¹¹ Gore pupitagi nape koneme

ni makiraasa-pulu rekena agaame mea gisa. Goa pua go rekena agaame ni tu maomasa.

¹² Goa pea pare Gote-na rekena agaare ora epe-rupa pirape yae yaade. Goa pua go rekena agaa rayore ora epe yae-rupa redepo ne-para epe aaya. ¹³ Goa pea-ga epe rekena agaame nina omape yae mea ipisa ya? Ora Dia, pare pupitagi nape koneme omape yae mea ipisa. Wae konemere epe rekena agaa pereke tua naa robaa-para omape kone gisa. Goa pua go pupitagi nape koneme epe yae rigitua omape kone mea gisa. Goa pisa-pulu pupitagi nape konena re mada adamina. Goa pea-ga pupitagi nape konere rekena agaa-para kaledesa-pulu ora wae yae-daa niminaamina.

Onaanuna kone wasupa omape yaeme surubea

¹⁴ Niaame Gote-na rekena agaa-para Holi Spirit pia-daa niminaaema. Goa pea pare ni su amaa piri aa ya-pulu ni ora pupitagi mi adini aa-rupa pa pi. ¹⁵ Gore neme waea palua rabu neme go kone naniminaayo. Go rabu neme nina pulalo pi kone naape pare nina pape kone mogeto. ¹⁶ Gore neme gimape kogono palua rabu go konemere rekena agaa epe ta kone sua pe. ¹⁷ Goa pea-pulu neme agu raapo go kone namogeto pare neme nina robaa-para wae pupitagi nape kone epea. ¹⁸ Gore neme nina abana kone-para epe kone naia-daa niminaato. Gore neme epe kogono palua kone i rabu ni puri napabe-pulu epe kogono mada napalua. ¹⁹ Neme epe kogono namogeto pare gimape kogono mogeto. ²⁰ Goa pua neme gimape yae mogeto pare neme agu raapo go kogono nape.

Dia, pare nina robaa-para pupitagi nape koneme go gimape kogono yotea.

²¹ Goa pua neme go pora ade: Neme epe kogono pulalo pe rabu neme wae kogono agu pe.

²² Nina robaa-para i konemere Gote-na rekena agaa madaa raaname omea. ²³ Goa pea pare nina yogane-para pora rado ia-daa ade. Go yogane-para i poramere nina koneme pulalo pe pora madaa yada pea. Goa pua nina to yoganena wae yae pape kone mogeaato rabu wae koneme ni pa saapiruaaya. ²⁴ Gome nina kone o ta. Go to yogane-para i koneme ni tu maomaaya-pulu aapimi ni go wae kone madaa maesepeaalialya? ²⁵ Gore niaana Aa Mudu Yesu Krais-me ni maesepeaalialya-pulu Gote-para ora pi to. Goa pea-ga ni go-rupa pirano. Neme Gote-na rekena agaa nina koneme mogealua. Goa pea pare nina abana koneme waea pape konena pora mogeaatalo pea.

8

Yesumi niaa Holi Spirit gua wae yaenu mea rubea

¹ Goa puare niaa Yesu Krais raapu pima-pulu wae yoto namealima. ² Gore Holi Spirit-na kagaalaa porame niaa Yesu Krais raapu mapiraaya. Goa pisa-ga pupitagi nape pora-para omape pora-para Holi Spirit-mi niaa esepea wae yae mea rubisa.

³ Gore niaana abana kone ora o sa-pulu rekena agaame niaa mada naraba misa. Dia, pare Gote-me pisa. Gore Gote-me nipuna Si mea openasa rabu niaa wae onaa raapu epa pirisa. Niaa su

amaa piri onaanuna kone nona piane mua ipisapulu nipumi pupitagi nape kone madaa rubu aasa. ⁴ Goa pua niaame Holi Spirit raapu pirua abana kone namogeamina. Goa pea-ga niaame rekena agaana epe pora mada mogealiminalo Gote-me pupitagi nape kone madaa rubu aasa.

⁵ Goa lalo: onaanuri nimuna abana kone imiri go abana kone ru-para pa pitimi. Goa pea pare onaanu nimuna robaa-para Holi Spirit mua pirinalo Holi Spirit-na agaa mulalo mogeteme. ⁶ Gore abana koneme nena robaa-para sua moge riaayare ne pa omali. Goa pea pare nena robaa-para Holi Spirit pirina nipuna agaa mogealiri ne oro yaalo kagaa pirape kone-para kuma pi kone-para meali. ⁷ Goa pea-ga onaa medame abana kone pa saapitiare nипу Gote-na iaa-rupa piralia. Gupa piralia rabu nipumi Gote-na rekena agaa mada napage-rupa piralia. ⁸ Gore abana kone raapu pameme onaanuri Gote-me nimu madaa pedo mada napalia.

⁹ Yapare nimiri abana kone raapu pami onaanu-rupa napimi. Gote-na Holi Spirit nimina robaa-para piare nimi Holi Spirit-mi kone mogea pia. Gore Yesuna Holi Spirit nimina robaa-para napiare nimi Yesuna ruru napimi. ¹⁰ Gore Yesuri nimina robaa-para pia pare nimina yoganeme pupitagi noa oma paaya. Goa pea pare Gote-me nimi maredepo yaasa-pulu Holi Spirit-mi kagaa oro yaalo kagaa pirape kone guaaya. ¹¹ Gore Gote-na Holi Spirit-mi Yesu matmat-para marekaasa-pulu nипу nimina robaa-para pirina lamina. Goa pua Gote-me Krais marekaasa-pulu

nimina omape yogane-para kagaa pirape kone galia-ga Holi Spirit ora ria pia.

¹² Ame baaninu, goa pea-pulu niaame goa waru pamina: Holi Spirit-na pora mogealima pare niaana abana kone wala namogeamina. ¹³ Gore nimina abana kone moge piralimiri nimina wasupanu pa omalimi. Goa pea pare nimimi Holi Spirit-na puri mua nimina waea pape kone tu maomalimiri nimi ora kagaa oro yaalo pirape kone wasupa mada mealimi. ¹⁴ Gore Gote-na Holi Spirit-mi pora walaade onaanuri nimu ora Gote-na si wane pimi. ¹⁵ Gore Gote-na gisade Holi Spirit-mi nimi paala omape kogono adini onaarupadaa namapiraaya. Dia, pare Holi Spirit-mi nimi Gote-na si wane mapiraasa-pulu niaame Gote-para niaana Aapa mada tema. ¹⁶ Goa pua Gote-na Holi Spirit-ri niaana kone raapu makibumalia-pulu niaa ora Gote-na si wane pima lo mada laketema. ¹⁷ Gore niaa Gote-na si wane pima-pulu Gote-me epe puri nipuna ruru ginaloa mema. Goa pua Gote-me Krais-na epe oyae saapiraayare mealima. Gore kedaa nипу raapu rialimare nипу raapu epe paana puri page mealima.

Orope epe pirape yae yaa-para mealima

¹⁸ Gore Gote-me epe paana puri niaa-para mea waatea rabu ora epe aalia. Goa pea-ga abia niaame kedaa pi yae ogesi-daa rialima rabu kone adaapu nasamina. ¹⁹ Gote-me warisade oyaenuri rayo Gote-me nipuna si wanenu epa teadeadolalo pimi. ²⁰ Gore Gote-me warini oyae rayore wae yoto katoa lo lakesa-pulu go wari

isade yaenuri o yoaaya. Go yaenuri nimuna bipa-daa nao teme pare Gote-me kone sua pisa. Goa pisa pare go wari isade yaenuri go epe yae orope openalo pea. ²¹ Go warini yaenuri abia pa rabuaaya pare orope Gote-me esepeaalia. Go rabu go oyaenuri Gote-na si wanenu raapu epe paana puri mu piramina.

²² Gore oyae warisaa-mama ipua abia page warini oyae rayo kedaame omoa piruaeme. Go kedaa pi konere oname naaki nogo madita rabu masaa nalade-rupa radaa noaeme. ²³ Goa pea pare Gote-me warisade yaenu agu raapo radaa nano piruaaya. Dia, niaame Gote-me aba ripia gisade Holi Spirit misimade-pulu nipumi niaa raba minalo ado pima. Goa pea-ga Gote-me niaa nipuna si wanenu mapiraalia rabu nipumi niaana oma pae yogane madaa esepenaloa oro yaalo kagaa pirape kone mealima. ²⁴ Gore niaa gupa ado pirisima rabu Gote-me niaa oro yaalo kagaa pirape kone gisa. Goa pea pare niaame ado pirape yae aba adalimare gore akolo pa ado piralima ya? Dia aa medame aba ade yae madaa na-ado piruaaya. ²⁵ Goa pea pare abade na-ade yae madaa ado piralima-daare epe kone sua pawa piralima.

²⁶ Goa pua niaa omapaina pima rabu Gote-na Holi Spirit-mi niaa raba mulalo epea. Niaame beten tema rabu niaame epe beten waru nanimaaema. Dia, pare Holi Spirit-mi niaa raba mulalore Gote-para beten ta. Nipumi beten loa re adaapu laaya pare pa agaamere niaame gupa mada natema. ²⁷ Goa palia rabu Gote-me niaana robaa-para kone adoa Holi Spirit-na kone page

mada niminaaya. Gore Holi Spirit-mi Gote-para oyae oge yaaya rabu Gote-na kone adea-pulu niaa Gote-na ruru mada mapiraalia.

²⁸ Go pora rayo madaare Gote-me go onaanu nипу madaa pedo pu raana ome onaanu raba mulalo pea. Gote-me nipuna epe kone sua go onaanumi nipuna kogono pinalo mapiraasa. ²⁹ Gore Gote-me nipuna aba mapiraasade onaanuri nipuna si wane-rupa piraminalo misa. Goa pua Sina kone mogeteme-daa nipuna Si Yesu ora mupaa naaki-rupa pirisa. ³⁰ Goa pea-pulu Gote-me kone sua mada mi onaanu yaaloa mapiraasa. Goa page nipumi go onaanu maredepo yaawa sana nipuna epe paana puri go onaanu rumaa kasa.

*Gote-me niaa madaa pedo pu raaname omaa
Yesu mea rapaasa*

³¹ Gore apo epe yae adema-ga gupa lamina: Gote-me niaa raapu pirua raba mealiare onaa medame niaa mada narabuaniaalimi. ³² Gore nipumi nipuna naaki nasaapirisa. Dia, pare Gote-me niaa raba misa-pulu pa onanumi nipuna naaki nimuna kedaa madaa tinalo pisa. Goa pisapulu nipumi niaa page oyae rayo pa gialia.

³³ Goa pea-ga niaare Gote-me onaa madaa misa-pulu pa onaanumi niaa madaa wae koso lape agaa mada teme ya? ³⁴ Dia, onaa medame niaa wae yoto mada nagialimi. Yesu Krais-me niaa madaa omesa pare ora naomesa. Dia, nипу wala rekoa Gote-na popo ki-nane pua pia. Goa pea-ga nipumi niaa raba minalo beten tea. ³⁵ Goa pea-ga Krais-me niaa madaa pedo pua

raaname omea pare pa onaa medame go epe
kone niaa mada naepenalo rutu teme ya? Dia-
ga niaa madaa wae po ripu epalia rabu page
kedaa rialima rabu page radaa nalima rabu page
reaeme omalima rabu page oyaem dia yalia rabu
page oyaeme niaa maoyaalia rabu page niaa tu
maomalimi rabu page go yaenu rayome niaa Yesu
raapu pirape mada narugulalia. ³⁶ Gote-na buk
madaa gupa ta:

Niaare nena onaanu pima-ga yapi padane
padane laatpu niaa tu maomata palimi.

Niaare sipsip tu maomaatalo peme-rupa pima.
³⁷ Goa pea pare go oyaenumi niaa mada narigita-
balia. Dia-ga nippu Yesumi niaa madaa pedo pu
raana omesa-pulu niaame go kedaa pi yae mada
rabuaniaalima. ³⁸ Gote-me niaa madaa pedo
pu raaname omea-pulu oyaenumi niaa mada
namarugulalia rabu ora mada niminaato. Gore
omape yaeme page pa pirape yaeme page ensel-
numi page yaa-para piri aa mudunu page su
surube yaenu page abia piri yaenumi page orope
epaliade yaenu page niaa mada narugula-daa
niminaato. ³⁹ Go yaa-para piri yaenumi page no
su-para piri oyaenumi page niaa Gote-na pedo
pu raana omape kone mada narugulala palia.
Gore Gote-me warini yae rayome page mada
naminabalia-daa niminaato. Go konere niaana
Aa Mudu Yesu Krais-me niaa gisa.

9

Gote-me Israel onaa nipuna loa mada misa

¹ Neme ora agaa lagialo. Niri Krais-na aa yapulu neme yaa agaa mada nalalo. Holi Spirit-mi naa pu robaa-para i kone suruboa nipumi ni-para ora agaa lalo mogeaaya. ² Neme goa lalo-ga ora nina Juda ruru madaare ora nina yogane yaapi padane pima-ga nina robaa-para kedaa waru pua naa pu robaa-para oro yaalo radaa pea. ³ Gore neme naa ruru raba mulalore Gote-na wae yoto mada mua Yesu raapu rugula lapa piralua pare mada dia. ⁴ Juda onaanu Gote-me nimu ora mada misa. Goa pea-pulu Gote-me nimu nipuna nogo naaki-rupa mapiraawa nipuna epe paana puri kasa. Gote-me nimu madaa pogatu pirape agaa* lakeloa rekena agaa kasa. Nimumi Gote-na bi minasaape kone waru mua Gote-na pogatu pirape agaa pagoa misimi. ⁵ Juda aanuri abade akuanumi nimu madu isimi. Nimuna ruru runanere nimumi Krais-na to-rupa pirua madisimi. Goa pea-ga Gote-me onaa surubea-pulu niaame oro yaalo nipuna bi minasaamina. Go ora.

⁶ Neme Gote-me palua ne agaa napisa-daa nalalo. Dia-ga Israel onaa rayore Gote-me ora nipuna onaa loa namapiraasa. ⁷ Go page Abraham-na si wane rayore Gote-na si wane rayo-daa napimi. Dia-ga Gote-me Abraham-para gupa lakesa: Aisak-na madu saliade nogo naaki rayore nena nogo naaki pirina toa sa. ⁸ Goa pea-ga pa aaraa radome madini nogo naakiri Gote-na si wanenu-daa dia. Dia, pare go onaanu-parare

* **9:4:** Israel onaare Goteme nipuna paa-para puri page mea waloa nina nogo naakinu sa. Goa pua nipumi goa ora pamina madaa agaa rogaasa. Go page pogatu pirape agaa teme.

Gote-me aana oraawa agaa lakesa-daa nimu ora nipuna nogo naaki pimi. ⁹ Gote-me Abraham raapu pogatu pirape agaa gupa lakesa: Gore nina epe di epalia rabu ni wala epalua-ga nena ore Sara-me naaki Aisak madialia sa.

¹⁰ Go padane agaa agu-daa dia. Dia-ga go ona Rebeka-na naaki laapona aaraare niaana akua Aisak-me madisa. ¹¹⁻¹² Goa pisa pare Gote-me nipuna kone isa-pulu nipumi naaki padane mada mua agi-para agaa gupa lakesa: Mupaa naakimirri masaa-nane piri naakina kogono palia sa. Gote-me goa sa rabu agimi go laapo pa madisa naaki laapome epe yae-para wae yae-para na-adisipi. Goa pisa-ga Gote-me go naaki laapona kogono adoa nipuna koneme mapiraasa. ¹³ Nimumi Gote-na agaa i buk madaa gupa tisimi: Neme Jekop madaa pedo pu raaname omesu pare Iso madaa wae kone isu.

¹⁴ Goa pisa pare niaame Gote-me wae kogono pisana lamina pae? Ora dia. ¹⁵ Nipumi Moses-para gupa lakesa: Neme nina kone sua onaa meda madaa odome omoa raba mealua sa. ¹⁶ Goa pea-pulu pa onaa medame mulalo pea kone-para nipuna pulalo pea kogono-para page Gote-me naadea. Dia, pare nipumi odome omape kone mea salia. ¹⁷ Gote-na buk madaa King Fero-para agaa gupa lakesa: Neme nina puri mea waaloa nina bi su amaa piri onaa rayo-para mea pali-pulu neme ne onaa rayona aa mudu mapiraasu sa. ¹⁸ Goa pea-ga Gote-me onaa madaa odo omape kone salia-daa go palia pare nipumi onaa medana kone mea oropetalo palia-daare goa page nipuna palia.

Gote-me wae yoto kalape kone-para odome omape kone-para go laapo isa

¹⁹ Goa pea pare nimina aa padaneme ni gupa pa lagialia: Gote-me goa palia-pulu akeane Gote-me onaanu-para wae yae peme tea ya? ²⁰ Yapare nina adami aa, akolo neme Gote-para agaa gupa meali ya? Gore sumi warini oyae pabe pe-mere nипу warini aa-para gupa tea ya? Neme niri akeane gupa warisi tea ya? ²¹ Dia-ga sospen sumi warini aamere nipuna kone sua su mua warita. Nipumi su padane mada mua pe laapo mada warialia. Goa pua sospen padanere epe oyae pabape waria yapare sospen medare wae yae pabape mada warialia. ²² Gore Gote-me onaanu sumi warini pe-rupa warita. Nipumi nipuna ratu yawe kone page puri page mea wanalo warita. Goa pua nipumi ratu yawoa mea rubape onaanu-para ora pawa pirua adesa. Go onaanuri wae yae pabe pe nona piane pimi.

²³ Goa pea pare niaa onaa medalomare epe yae pabe pe nona piane pima. Goa pua Gote-me niaame nipuna epe paana puri mea walaminalo pisa. Goa pua nipumi niaa madaa odome omoa niaa waru raba misa. Goa pea-ga nipumi niaa nipuna epe paana puri meamanalo mapiraaya. ²⁴ Niaa Juda aanu piri-para page ruru radonu piri-para page niaare nipumi yaaloa mapiraasa. ²⁵ Gore go madaare profet Hosea-me Gote-na buk madaa gupa tisa: Go onaanu aba nina dia sade onaanuri ora nina toa. Go su rado madaa aba pedo pu raaname naomere gonuri ora nina pedo pu raana omape onaanu toa. ²⁶ Goa pua aba su meda-para piri onaame gupa simi: Nimi ora nina

onaanu-daa dia. Go su-parare oro yaalo pa pia Gote-na si wanenu teme sa.

²⁷ Go page Aisaia-me Israel onaa gupa lakesa: Go Israel onaanu nimiri ora ipa solwara mu ia-rupa piralimi rabu mada nadipialimi. Goa pea pare pa medaloma oro yaalo kagaa piraama laama palimi pare rayo-daa dia sa. ²⁸ Goa pea-ga Aa mudumi agaa aipapulu loa su amaa piri onaanu madaa yago rayo mea katea sa. ²⁹ Aisaia-me abade page gupa sa: So yaa-para piri Mudu Gote-me niaana madu isade si wanenu namapiraa pisare niaa go wae su Sodom Gomora laapo onaa-rupa pirita pema.

Israel onaame epe agaa namua redepone on-anu napirisimi

³⁰ Goa pea-ga niaame gupa lamina. Gore ruru rado onaanumi Gote-na redepo ne kone-daa na-asapisimi. Dia, pare nimumi Gote-na agaa robaa-para mea isimi-pulu nipumi nimu redepo ne onaanu mapiraasa. ³¹ Goa pisa pare Israel su-para piri Juda onaanumiri rekena agaa meda asapisimi. Nimu Gote-na ini agaana redepo ma-yaatalo pirisimi pare gupa na-adesaasimi.

³² Akeane go maredepo yaape rekena agaa na-adesaasimi ya? Gore nimumi asapisimi raburi Gote-na agaa robaa-para namea isimi pare nimuna pa kogono pisimi. Goa pua Yesu nипу koyati i aana areke nona pianе pirisa-pulu Juda aanumi nипу madaa makataaboa lopesimi. ³³ Apo makataabape aana Yesu madaare Gote-na agaa i buk madaa gupa ia: Adalepa, neme Saion su-para aana medame koya ti sua mapiraasu.

Nimumi go aana rabuaawa lopalimi. Goa pea pare onaa medame go aana mada kone rulaliare nипу yala mada napotea.

10

Israel onaanumi Gote-na Epe Agaa namisimi

¹ Nina ame baaninu, Gote-me nina Juda onaanu raba minalo nina robaa-para kedaa pi kone waru i. Goa pua nimi oro yaalo kagaa piraama laama paliminalo Gote yaaloa beten laayo. ² Neme nimuna kone waru ade. Nimumi Gote madaa lotu kogono waru peme pare wala waru naniminaaeme. ³ Gore nimumi Gote-me onaa maredepo yape kone-daa naniminaaeme. Goa pua nimuna pora kuritalo peme. Goa peme-pulu nimumi Gote-me onaa maredepo yape pora gimoa pirisimi. ⁴ Gore onaa rayome Yesu madaa kone rulaeme-ga Gote-me go onaanu maredepo yaaya. Goa pua Krais-me rekena agaa madia yaasa.

Gote-me onaa rayo-para oro yaalo kagaa pি-rape kone mada katea

⁵ Gore Gote-me onaa maredepo yape kogono madaare Moses-me gupa tisa: Aa medame rekena agaa rayo waru pago kiritaliare nипу oro yaalo kagaa piraama laama palia. ⁶ Goa pea pare Gote-na agaa robaa-para mea sua redepo ne onaa pirape agaa madaare gupa tu isa: Nena robaa-para kone gupa nasape: So yaa-parare aapi mada palia ya? ⁷ Goa temere Yesu su amaa none mea paliminalo. Goa page robaa-para gupa kone nasape: No omape su-parare aapi mada palia ya? Goa temere Yesu matmat-para

wala mada marekalimi ya? ⁸ Gote-na buk-para gupa suaaya: Gote-na Epe Agaare nimi raapu ia-ga go agaare nimina robaa-para ina nimina agaame teme. Go Epe Agaare niaame nimimi robaa-para saliminalo mogeaemade. ⁹ Niaame gupa mogetema: Nimimi nimina agaame Yesu ora niaana Aa Mudu loa nimina robaa-para Gote-me Yesu matmat-para marekaasa-ga kone rulalimiri oro yaalo kagaa piraama laama palima. ¹⁰ Gore niaana robaa-parare kone rulaema-pulu Gote raapu niaa redepo ne onaanu pima. Goa pua niaana agaame Yesu ora Aa Mudu tema-pulu oro yaalo kagaa piraama laama palima.

¹¹ Gore Gote-na buk madaa gupa ia: Kone rulae onaanuri nimu yala mada napoteme. ¹² Goa pua Judanu-para Grik ruru radonu-para padane-rupa pirua yala napoteme. Gote-re ora onaa rayona Aa Mudu padane ya-pulu onaanumi nипу-para yaateme rabu nипуми nimu ora waru epe-rupa raba mua puri katea. ¹³ Gote-na buk-mi gupa ta: Onaa rayome Gote-na bi madaa yaateme-daare nimu oro yaalo kagaa piraama laama palimi.

¹⁴ Goa pea pare nипу madaa kone narulalimiri akeane nипуми niaa yaatea ya? Goa pua nимуми Epe Agaa napagemere akeane kone rulalimi ya? Goa pua onaa medalomame nimu-para Epe Agaa nalaketemere akeane Epe Agaa mada pagalimi ya? ¹⁵ Goa pua agaa lakene aa namea penaatemere akea pua Epe Agaa mada mogealimi ya? Go madaare Gote-na buk-mi gupa ta: Pora pamua-ae Epe Profet onaanuna konere ora epe ta isa.

¹⁶ Goa pea pare onaa rayome Epe Agaa madaa raaname naomeme. Aisaia-me agaa gupa sa:

Aa Mudu-ya, Onaanumi saana agaa madaa kone narulaeme. ¹⁷ Goa pea-ga onaanumi Epe Agaa pagoa agaa robaa-para mada mea salimi. Goa pua Krais madaa Epe Agaa mogealimi-daare go agaa mada pagalimi.

¹⁸ Goa pea pare neme agaa gupa mealua: Nimuthi Epe Agaa aba pagesimi ya? E, ora aba pagesimi-ga Gote-na buk madaa agaa gupa isa: Nimuna lakene agaare su rayo-para piri onaanumi pagesimide. Agaa laa-mama pua lakesimi rabu su rayona piri onaanumi pagesimi. ¹⁹ Neme agaa wala mealo: Israel onaanuri go agaa niminaaeme ya? E, nimu aba niminaaeme page Moses-me agaa aba gupa sa: Neme nimimiri oge ruru rado madaa udipa kone masaalu. Neme nimimiri su rado-para piri kone namakuaae onaanu madaa ratu mayawalua sa. Gore Epe Agaa pagesimi-pulu Juda aanumi goa madaa kone isimi. ²⁰ Go page Aisaia-me Gote-na agaa tisa rabu puri pane agaa gupa sa: Abade onaanumi ni na-asapisimide pare go onaanumi ni adasaasimi. Onaanumi ni-para ipu lo nasimide pare ni nimuna rikiraana pua opapasu sa. ²¹ Pare Aisaia-me Israel onaanu madaa pepa gupa tisa: Oro yaalo nina ki ridulaawa nimu raba mulalo pisu pare go onaanumi nina agaa rasua ni ora gimisimide.

11

Gote-me Israel onaanu odome omesa

¹ Goa pea, neme agaa gupa mealo: Gote-me nipuna Juda onaanu gimisa ya? Dia, ni

page Israel aa pi-ga nimina akua Abraham-me ni madisa. Goa pua Benjamin-na ruru-para pirua ni madisa. ² Gote-mere nipuna ripima mapiraasade onanu nagimisa. Gote-na buk madaa i agaare nipuna agaa lakene aa Elija-me Israel onaanu madaa odome omoa Gote-para agaa gupa lakesa: ³ Aa Mudu, nimumi nena agaa lakene aalu tu maomaawa nena miru irae aana reke page lakepe rubisimi. Goa pua ni agu raapo go pi pare ni tu maomaatalo asapeme sa. ⁴ Goa sa rabu Gote-me nипу-para agaa gupa lakesa: Neme nina onaanu ora adaapupe gupa 7,000 surube. Go onaanumi wae remo Bal-na bi naminasaasimi sa.

⁵ Goa pisa pare abia page Gote-me onaa medaloma madaa odome omoa yaaloa mapiraasa. ⁶ Gote-me mapiraasare nipumi nimuna kogono adoa napisa. Dia, pare nipumi odome omoa raba misa. Gore Gote-me onaanuna kogono adoa mapiraata pea yaalore nipuna odo omape kone-daa ora nasalia pare onaanuna kogono abuta.

⁷ Goa pea-ga mo Israel onaanumi Gote-na redepo ne kone asapisimi pare na-adesimi. Na-adesimi pare Gote-me mapiraasade onaanumi adesimi. Goa pua onaa medalomanumi Gote-na yaane agaa gimoa pa pirisimi. ⁸ Go madaare Gote-na buk-para agaa gupa tisimi: Gote-me nimuna aane pora poaawa nimuna ini page rightisa. Abia page nimuna inimi na-adoa aaneme page napageme pare pa pimi. ⁹ Nimuna kone madaare Devit-mi gupa sa:

Nimumi eta yawalimi rabu waasa kona madaa roalade-rupa nimu page go-rupa ripinaawa tamina.

10 Go rabu nimuna ini-para ribaa yoa oyae na-ademe.

Goa puare nimumi oro yaalo kedaa rialimi-ga Gote-me nimuna masaa ma oyaalia.

11 Goa pea-ga Juda Gote-na pora gimoa lopesimi raburi oro yaalo wae-rupa piralimi ya? Dia-ga nimumi pupitagi nisimi-pulu Gote-me pa ruru radonu-para oro yaalo mapiraape kone mea kasa. Goa pua Juda aanumi go kone adoa ruru radonu madaa wae udipa kone isimi. **12** Juda aanumi pupitagi nisimi rabu go konemere su amaa piri onaanu ora epe pora mea waasa. Goa pua Juda aanumi Gote-na pora gimoa epe kone naisimi rabu go konemere ruru radonu-para epe raba mi kone ipisa. Goa pea-ga Gote-me Juda aanu rayo kepo ru-nane mea epalia rabu su amaa piri onaanu waru raba mealia.

*Gote-me ruru radonu raba misa-pulu nimu oro
yaalo kagaa piraama laama palimi*

13 Abiare ni Pol nimi ruru radonu-para agaa lagialua. Ni nimina aposel kogono aa pirua neme nimina kogono paayo rabu go madaa ni pedo pu pi. **14** Ni go palua rabu nina Juda ruru onaa medalomame nimi madaa udipa kone salimi. Goa pua neme nimu raba mua nimu oro yaalo epe-rupa piramina kone sua kogono pe. **15** Gore aba Gote-me Juda aanu gimisa rabu su amaa piri onaa medaloma Gote-na adami onanu pirisimi. Goa pea-ga Gote-me Juda onaanu wala mea kepo ru-nane mapiraalia-pulu nimu ome onaa pirisimi pare wala oro yaalo epe-rupa piralimi.

¹⁶ Gore aba bret Gote-na miru irae aame piribia Gote katea-daare bret rayo page Gote-me nипу mada mealia. Go page repena pitaa lusu kateare mo repena palaanu to rayo page nipuna mada mealia. ¹⁷ Gore Juda aanuri nimu epe repena oliv-rupa pirisimi. Goa pea pare ruru radonu nimu pa raa-para aayae repena oliv-rupa pirisimi. Goa pua Gote-me apo epe repena oliv-na palaa medaloma yado ruboa nipumi raa-para aatade repena oliv palaa medaloma mua mea rogaabasa. Goa pea-ga nimi ruru radonuri nimi raa-para repena palaa-rupa pirisimi pare abia nimi Juda aanuna epe kone-para puri-para mua nimi raapu epe-rupa piruaeme. ¹⁸ Goa pea-ga nimimi ruru radonuri apo repena palaa yado rube madaa wae kone nasalepape. Gore akea pua nimina pedo pu piralimi? Nimi ora pa repena palaa-rupa pimiga nimimi repena pitaa irude namalaeme. Dia-ga repena pitaa-mere nimi puri mapalaaya.

¹⁹ Goa pea pare nimimi gupa teme ya? Gote-me mo repena palaa Juda aanu yado ruboa niaa ruru radonu gona pada-para malopaasa. ²⁰ Ora lae pare nimumi Gote madaa kone narulaeme-pulu Gote-me nimu tulalo yado rubisa. Nimi kone rulaeme-pulu go kone padane-mere nimi epe-rupa mapiraasa. Go madaare aakone nasalepape. Dia, pare nimimi Gote madaa paala omalepape. ²¹ Gore mo Juda aanu nimu ora repena palaa-rupa pirisimi pare Gote-me nimu ora yadoa rubisa. Goa pisa-pulu nipumi nimi page waru adalia. ²² Go madaare Gote-na epe kone-para nipuna ratu yawape kone laapo waru adalepa. Gore pupitagi noa lopeme onanu

madaare Gote-me nimu-para ratu yawea. Goa pea pare nimi-parare nipumi epe kone ia-ga go epe kone mu piralimi. Goa pea pare gupa napisalimi nipi nimi page repena palaa-rupa yado rubalia. ²³ Goa pua mo Juda aanumi kone rulae pora gimalimiri Gote-me nimu aba pirisimi-rupa wala mapiraalia-ga nimu repena oliv-na ora palaa-rupa wala piralimi. Gore Gote-me nimu wala mo repena palaa-para mada marogaa-balnia. ²⁴ Gore nimi ruru rado onaanuri nimi raapara aatade repena oliv-na palaa-rupa pirisimi. Goa pua Gote-me nimi yadoa epe maapu aatade repena oliv-para rogaabaaya. Goa pea-pulu Gote-me niaana repena oliv palaa Juda aanu raapu mea rogaapere ora kalai pi kogono-daa dia.

Gote-me niaa rayo odome omea

²⁵ Nina ame baaninu, nimiri go ora agaana re waru pagaliminalo lalo. Go kone salimiri niaa ora kone makuaae onaa pima pi mada nateme. Go agaana re-re gupa: Go Israel onaanumi yola mi kone imi pare oro yaalo gupa nasalimi. Gote-me ruru rado onaanu nippu raapu epa kiritainaloa Juda aanumi apo yola mi kone gimalimi. ²⁶ Go raburi Gote-me Israel onaa rayo oro yaalo kagaa piraama laama pope yae katea. Go madaare nimumi Gote-na agaa i buk madaa agaa gupa tisimi: Saion su-parare aa meda nimi raba mulalo epalia. Nipumi Jekop-na ruruna pupitagi nepe kone rayo mea rubolalo epalia. ²⁷ Gote-me sa: Nimuna wae yaenu mea rubaawa palua ne aanu pu kiritalua sa. ²⁸ Juda aanumi Gote-na Epe Agaa giminisimipulu nimu abia Gote-na iaanu piruaeme. Goa

pua Gote-me nimi ruru radonu raba minalo pimi. Goa pea pare Gote-me Juda akuanu mapiraasa-pulu Gote-me Juda aanu medaloma page nipuna adami onaa kone isa. ²⁹ Goa pea-ga Gote-me go Juda medaloma mapiraawa raba misa-pulu nipumi kone maperekeaalia.

³⁰ Goa pea pare nimi ruru radonuri abade nimimi Gote-na agaa rasisimi. Goa pisimi pare Juda aanumi Gote-na agaa rasisimi-pulu Gote-me nimu odome omesa. ³¹ Goa pua Gote-me nimi madaa odome omesa-rupare nipumi Juda aanu madaa page odo omape kone isa. Goa pea-ga Juda aanu madaa page Gote-me odome omea. ³² Gore Gote-me onaa rayo agaa rasini onaa mapiraasa. Goa pisa-pulu Gote-me onaa rayo madaa odome omape kone mea waatea.

Niaame Gote-na bi minasaamina

³³ Gote-na epe raba meape kone ora adaape sua ora epe ta-pulu ipa solwara ini-rupa ia. Goa pea-ga aa medame nipuna kone namakuaaya. Go page nipuna agaa mana naniminaawa nipuna pora mada na-addea. ³⁴ Go madaare Gote-na buk madaa gupa ia: Gore aa medame Gote-na kone na-addea. Aa medamere nипу-para agaa mana mada nalaketea. ³⁵ Onaanumi Gote oyae nakatemere nipumi nimu yago natalia. ³⁶ Dia-ga oyae rayo nipumi waria mo oyae rayo page nipumi surubenalo ia. Goa pea-ga niaame oro yaalo nipuna bi minasaa piramina. Go ora.

12

Niaame Gote-na kogono madaare miru-rupa kalamina

¹ Gore nina ame baaninu, Gote-me niaa madaa odome waru omea-pulu gupa paminalo puri paloa lagialo: Nimina to-para kone-parare miru irae yae-rupa Gote-para kalamina. Goa pua nipuna kogono pinalo katapape. Goa palimiri Gote-me raaname omalia. Nimimi nimina yogane-para kone-para gupa kateme-daare Gote-na bi waru minasaalimi. ² Goa pua go su amaa piri onaanuna poranu naratalepape. Dia, pare Gote-me nimina robaa-para i kone perekeakagaa kone massaainalo nimimi nipuna kagaa kone sua kogono palepape. Go kone sua kogono palimi rabu nimimi Gote-na kone mada niminaalimina. Goa pua nimimi nipuna epe pora mada adoa nipumi pedo pu oyae mada niminaawa ora waru epe yae page mada adalimi.

³ Gote-me ni Pol madaa odome omea-pulu ni aposel kogono aa mapiraasa. Goa pisa-pulu nimi rayo lagialo: Nimi nimina yogane madaa kone adaapu nasalepape. Dia, pare nimina yogane mada kone epe-rupa sua Gote-me gisade kone waru adamina. Goa pua nimi rayo padane padane laatapu nimina robaa-para i epe agaa adoa kone rumaa salepape. ⁴ Gore niaana to yogane padane madaare kinu aanu oyaenu rado rado aaya-ga rugi meda medame kogono rado rado ia. ⁵ Go page niaa onaa adaapu piru su rado radonu page pima. Goa pea pare niaa rayo Yesu raapu yogane padane nona piane piriamina. Goa

pea-ga apo yoganena rugi-rupa niaa makibum-abaawa pima.

6 Goa pua Gote-me niaa madaa raba meape kone gisa-pulu niaa rayo go gisade kone rado rado sua kogono pamina. Goa pua Gote-me niaa-para nipuna ora agaa lakene kone gisa-daare niaame kone rulaawa lakelamina. **7** Gore Gote-me onaanu raba meape kone gisa-pulu go kogono waru pamina. Gore tisaa kogono gisa-daare go kogono page pamina. **8** Goa pua aa medame onaanu oyae pa katoa kone salia-daare nipumi oyae rumaalia rabu yago mealua-daa natea. Goa pua aa medame kone rulae onaa surubalia-daare go kogono waru pea. Goa pua aa medame onaa meda odome omoa raba mealia-daare nipumi raana waru omoa go kogono pina.

9 Gore nimimi pedo pu raaname omalimi rabu makirae kone nasalepape. Goa pua wae kone ora waru gimoa epe kone sua piralepape. **10** Gore nimimi Krais raapu ame baani madaa pedo pu raaname waru omalepape. Goa pua nimina ame baani raapu agaa waru loa epe kone salepape. **11** Goa pua kogono kalai pua kogono gimi nao-malepape. Gore nimimi Gote-na kogono palimi rabu kogono waru pipape. **12** Gore nimimi Gote ado piralimi-ga go kone madaa raana omoa pi-ralepape. Goa pua wae kedaa epalia rabu pawasi pirua oro yaalo beten lo piralepape.

13 Goa pua nimina ame baaninu nimuna oyae dia yalia rabu nimu raba mua oyae katapape. Go page pora kimisu onaa epalimi rabu nimimi nimu eta kaloa waru surubalepape.

¹⁴ Gore aa medalomame nimi kedaa gialimi rabu epe kone sua Gote-me nimu raba mina beten tapape. Goa pua Gote-me go onaanu tina natapape pare raba mea pena beten latepape. ¹⁵ Gore onaanumi odome omoa re teme-daare nimi page nimu raapu go-rupa piralepape. ¹⁶ Gore nimimi onaa rayo madaare epe kone padane sua piralepape. Goa pua aakone nasalepape pare pa bi nami kogono rayo page pipape. Goa pua niaa ora makuaae onaanu-daa kone nasalepape.

¹⁷ Gore aa medame nimi madaa waea palidaare nimimi nипу waea yago natalepape. Dia, pare onaanumi epe kone salimi-daare go-rupa pipape.

¹⁸ Gore nimina epe kone sua onaa raapu eperupa piramina. ¹⁹ Nimina ame baaninuri iaanumi nimi madaa waea palimiri nimimi go kone na-abutapape. Dia, pare Gote nipuna ratu yawe kone mea abutea. ²⁰ Gote-na buk madaa agaa meda gupa ia: Nena yada lore aa reame omaliare eta kalape. Goa pua nипу ipa nalame omalia page ipa page kalape. Goa paliri nипу ora yala potea rabu nipuna lo radaa palia. ²¹ Gore wae yaeme nimi rigitulalo palia rabu nimimi epe kone sua epe kogonome waea rabuniaawa piralepape.

13

*Niaame gavman kogono page pa wae yae kone
nasamina*

¹ Onaa rayome gavman-na kogono waru aina madu pamina. Gore Gote-me surube aa rayo mapiraasa-pulu go abia pimi surube aanu page

Gote-me mapiraaya. ² Goa pisa-pulu aa medame gavman-na agaa rasaliare Gote-na agaa page rasalia. Onaa rayome goa palimiri nipuna koso lape agaa mea epalia. ³ Gore epe kogono peme onaanumi surube aa mudu madaa paalame naomeme. Dia, pare wae kogono peme onaanumi surube aa mudu madaa paalame omeme. Goa pea-ga neme surube aa mudu madaa paalame naomalua kone saliri epe kogono agu pape. Goa paliri nipumi nena bi minasaalia. ⁴ Gore surube aanuri Gote-na kogono pua ne raba mealimi. Goa pea pare neme waea pali-daare ne paala omaina. Goa pali rabu nipumi rai kutu saaya-pulu Gote-na ratu yawape kone sua abutea. ⁵ Goa pea-ga nimimi surube aanuna agaa pago piralepape. Goa palimi rabu Gote-me niaa madaa ratu yawalia kone nasalepape. Dia, pare nimina robaa-para i kone adoa epe kogono pipape.

⁶ Go madaare mone takis kalamina. Go surube aanumi kogono peme rabu Gote-me ni page raba minalo kogono peme. ⁷ Goa pea-ga nimuna mone rayo katapape. Goa pua mone takis-ri nimimi kalo nimina su oyaenu madaa page katapape. Goa pua nimimi aa mudu madaa epe kone sua nimuna bi minasaatepape.

Niaa rayome yagonu raaname omamina

⁸ Gore nimimi onaanuna yano namealepape. Nimina yano-rupa padanere nimimi ame baan-inu madaa pedo pu raaname omalepape. Gore onaa medame onaanu madaa pedo pu raaname omalia-daare go onaame Gote-na rekena agaa pago kiritalia. ⁹ Gote-na rekena agaame aba

gupa lagisade: Neme ona meda nayolape. Neme aa meda natu maomape. Neme oyae paake nanape. Neme aa medana oyaenu madaa epame naomape. Go rekena agaa-para medalomanu page nimuna re-re go agaa padaneme ta: Nena ne pedo pu raaname ome-rupare nena ada yagonu raapu onaanu madaa kone padane-rupa sape. ¹⁰ Aa medame nipuna adaa lapa piri aa madaa epe kone salia-daare nipumi go aa madaa wae yae-daa mada namapalia. Goa pua pedo pu raaname omaliri neme rekena agaa rayo pago waru raate.

¹¹ Gore abia go yapi diri kogono pape di yapulu nimimi go kone mogealepape. Abiare u pati onaa-rupa napiralepape pare reko a epe-rupa piramina. Gore niaame Gote madaa kone rulalimare nипу raapu oro yaalo kagaa pirape di epalia rabu piramina. Goa pisa pare abia niaana oro yaalo kagaa piraama laama pope diri re-para epalia. ¹² Gore ribaa ora pode dia yalia rabu yapi ora pode lapaalia. Goa pea-pulu niaame ribaana wae yae gimoa Gote-na paa-para pima-ga yada pape etaa mu saapiramina. ¹³ Niaa pora pamualima rabu niaame ora paa-para pima onaa-rupa epe kone samina. Goa pua niaame wae pupitagi naope yae napua ipa bia nanoa maeyamina. Goa pea-ga niaame paake nayoloa wae oto pi kone nasamina. Go page niaame yada napu onaanu madaa udipa kone nasamina. ¹⁴ Dia, pare niaana Aa Mudu Yesu Krais-na etaa ralubi-rupa mea ripinaamina. Goa puare nimina wae kone nasua gimalepape.

14*Nimimi ame baaninuna pia narumamina*

¹ Gore aa medame kone waru narulaaya. Goa pea pare nimina rikiraana mea epalimi rabu nimimi nipuna kone rulae yae madaa ina laatepape. ² Gore onaa medalomamere puri paloa kone rulaawa oyae rayo pa neme. Goa peme pare kone waru narulaeme onaanumi midi naneme. ³ Goa pea-ga eta rayo ne onaanumi mo mena ari oyaenu-nane onaanu madaa wae kone nasalepape. Go page padi raani nona piane eta ne onaanumi eta rayo ne onaanu madaa koso lape agaa natepape. Dia-ga Gote-me mo eta rayo ne onaanu page wala misade. ⁴ Gore neme pa onaa medana kogono naaki madaa koso lape agaa mada nalape. Dia-ga go aa nipu kogono surube aa adaame nipuna kogono adoa teana epe kogono paenalo wae kogono paenalo page nipuna tea. Goa pea pare Aa Mudu nipuna naaki raba mealia-pulu nipumi kogono epe-rupa mada palia.

⁵ Gore onaa medalomame yapi di meda ora adaa yapi di kone sua pa pimi. Pare onaa medalomame yapi di rayo madaa kone padane sua pimi. Goa pea-ga onaa rayome go yapi diri padane padane laatapu waru yarera pamina. ⁶ Onaa medalomame yapi bi medare ora epe di kone sua go rabu Gote-na bi minasaame. Oyae eta rayo ne onaa page nimumi Gote-para ora pi loa neme rabu Gote-na bi minasaape. Goa page eta rayo-nane onaame page Gote-para ora pi loa neme rabu Gote-na bi makuaame. ⁷ Go madaare niaa rayo omalima page Gote nipuna yaade. Pa

piralima page Aa Mudu raapu piralima. ⁸ Goa pua niaa omalima rabu page ora Aa Mudu madaa kone sua palima. Goa pea-ga pa piralima page omalima page ora niaa Aa Mudu raapu piramina. ⁹ Gore Yesu omoa wala rekesa-pulu nipumiri pa piri onaanu-para aba ome onaanu nimuna Aa Mudu pia.

¹⁰ Goa pea-ga nimimi nimina ame baaninu-parare ake koso lape agaa teme ya? Go page nimimi nimina ame baani-para akeane gimoa pimi ya? Niaa rayo Gote-na ini agaa madaa piramona nipumi niaa-para koso lape agaa lagialia. ¹¹ Goa palia-ga Gote-na buk madaa agaa gupa ia: Aa Mudu nipumi gupa sa: Ni ora pa pi-ga onaa rayome ni madaa rumu pege palimi. Goa pua rayome Gote ora pia teme. ¹² Goa pea-ga niaa padane padane laatapuri niaana pemade kogonore Gote lakelamina.

Nimina ame baaninu waea mapape kone nasamina

¹³ Goa pea-pulu niaame ame baaninu-para koso lape agaa naloamina. Dia, pare niaame gupa pamina: Niaame oyae palima rabu ame baaninumi wae kone masaatalo napipape. ¹⁴ Ni Yesu raapu pi-pulu neme oyae rayo ora wae yae-rupa adawade. Goa pea pare aa medame wae yae kone rulaliare go yae wae-rupa aaya. ¹⁵ Goa pua nimimi ame wae kone masaatalo eta nalimiri nimimi nippu madaa pedo pu raaname naomalepape. Gore eta nalimi rabu Yesumi raba mulalo omesade onaa go etame namaoyaalia. ¹⁶ Gore nimimi epe kone sua eta neme-ga onaa

medalomame go madaa wae bi kateme yaalore gupa napitapape. ¹⁷ Gote-na Surube Su-parare ipa noa eta nape-daa dia. Nipuna Surube Su redepo ne kone-para epe-rupa pirape kone-para raana omape kone-para salimina. Go kone rayore Holi Spirit-mi gialia. ¹⁸ Goa pua onaanumiri Yesuna kogono go-rupa palimiri Gote-me nimu madaa pedo palia. Goa pua pa onaanumi page nimu madaa epe kone salimi.

¹⁹ Goa pea-ga niaame epe kone sua onaanu epe-rupa piru pu robaa-para puri mapalaina kogono pamina. ²⁰ Gore nimimi eta nape yaenumi Gote-na kogono nama-oyaatapape. Gore epa naope yae rayore mada nalimi pare etame ame baani meda wae kone masaliare gore go eta naope konere ora o ta. ²¹ Gore nimina ame baaninu madaa kone waru salepape. Goa pua nimimi mena ari no ipa wain no oyae meda kone salimi rabu mo ame baani wae kone masalimi-ga go napi-pape. ²² Goa pea pare go eta naope kone madaare nimimi Gote madaa kone sua pipape. Gore aa medame kone laapo nasua eta noa robaa-para kedaa nasaliare nippu raaname omalia. ²³ Goa pea pare go aame kone laapo sua eta nalia-daare nippumi kone narulaawa nalia. Goa pea-pulu go eta nalia rabu Gote-me nippu wae yoto katea. Gore aa medana robaa-para Gote madaa kone narulaawa oyae palia-daare nippumi pupitagi nea.

15

Niaame Yesuna kone ratua nipuna pianu ratamina

¹ Niaa kone rulaawa puri paloa pima onaanu niaame puri napabe onaanu raba mua nimuna kedaa ria mina. Goa pua niaana yogane madaa pedo napamina. ² Dia, pare niaame kogono pua ame baaninu madaa pedo pua raba meamina. Goa palima rabu nimuna robaa-para puri mapalalima. ³ Yesumi nipuna to yogane madaa pedo napisa. Dia, pare Gote-na buk-para Yesu madaa agaa gupa ia: Go onaanumi ne-para ero agaa temere nimuna ero agaare ni madaa teme sa. ⁴ Gore Gote-na buk madaa tisade agaare niaa mogeaatalo tisimi. Niaame go agaa pagemare niaa pawa piramonalo go epe agaame niaana robaa-para puri mapalaalia. ⁵ Goa pea-ga Gote-me nipu go pawa pirape konena re pia-ga nipumi nimina robaa-para go kone gua puri mapalaalia. Goa pea-ga nimi rayo Yesu Krais-na epe agaa mogea ame baaninu raapu epe-rupa piramina. ⁶ Goa puare nimi rayo agaa padane loa niaana Aa Mudu Yesu Krais-na Aapa Gote-na bi padane minasaamina.

Gote-na Epe Agaare ruru radonu page raba minalo lakesa

⁷ Goa pea-ga Yesumi nimi misa-rupa nimimi ame baaninu-para kone padane sua nimu raapu epe-rupa piralepape. Goa pua nimimi Gote-na epe paana puri waalamina. ⁸ Gore neme go agaa lagialo. Gote-me Juda akuanu-para ora agaa ria sa-pulu Yesumi go agaa ora agaa lakenalo Juda aanuna raba mi aa-rupa epa pirisa. ⁹ Goa pua Yesuri ruru radonumi Gote-na odo omape kone

Rom 15:10

liv

Rom 15:15

mua nipuna bi minasaatalo paawa epa pirisa.
Gote-na buk madaare agaa gupa ia:

Ni ruru radona rikiraana pirua nena bi mi-
nasalua.

Nena bi madaa yaasa toa.

10 Gote-na buk madaare agaa meda gupa ia:

Nimi ruru radonuri Juda aanu raapu raana omoa
pedo pu piralepape.

11 Gore mo buk meda madaare gupa ia:

Ruru radonu page rayome Gote-na bi
minasaatepape.

Onaa rayome nipuna adaa bi waru mi-
nasaatepape.

12 Gore Aisaia-me page gupa sa:

Akua Jesi-na si Devit-mi naaki meda orope ma-
aalia.

Go rabu nипу ruru radonuna aa mudu pi-
ralia.

Goa pua nimumi Yesu madaa kone rulamina
sa.

13 Gore Gote-re kone rulape konena re piralia.
Goa pea-ga nimimi nипу madaa kone rulaeme-
pulu nипуми raana omape kone-para kuma pi
kone-para nimina robaa-para mea rulatabena
gialia. Goa pea-pulu Holi Spirit-na purimi nimina
kone rulape kone ora madaa marula kiritalia.

*Pol-me nipuna kogono madaa rana waru
omesa*

14 Naa ame baaninu-ya, neme nimimi epe ko-
gono paminalo kone i. Nimina pu robaa-para
makuaae kone rulatabea-ga nimimi Gote-na agaa
mogeala piralima. **15** Goa pimi pare go pepa

madaare aba lagisude agaa madaa kone narugu-laliminalo puri pane agaa medaloma repaato. Gote-me ni go epe kogono gisa-pulu neme go puri pane agaa lagialo. ¹⁶ Nipumi go kogono gua ni ruru radonuna raba mi aa mapiraasa. Goa pua neme Gote-na Epe Agaa mogeto rabu ni Gote-na miru irae aa-rupa pi. Goa pua Gote-me ruru radonu madaa epe miru-rupa minalo kogono pe. Goa pua Holi Spirit-mi niaa maepeaaya-pulu Gote raapu mada piramina.

¹⁷ Goa pua ni Yesu Krais raapu pipa-pulu neme Gote-na kogono pedo pu raaname omalua. ¹⁸ Gore neme pisude kogono madaa agaa lagialo rabu Krais-me ni raba misa-daa ruru radonumi Gote-na agaa pagesimi. Nimu raba mulalore agaa loa kogono pua go madaa puri pane agaa lagialo. ¹⁹ Goa pua Holi Spirit-na purimi naade kogono-para puri pane kogono-para neme kogono pisu. Goa pua neme Jerusalem su-para mo Ilirkum su-para pa amaa puare Yesuna Epe Agaa lakela-mama pua lo kiritisu. ²⁰ Goa pua neme onaanu Yesuna bi napagesimide su-para Epe Agaa laketalo pisu. Gore aa medame Epe Agaa lakesare neme nipuna kogono wala mada napalua. ²¹ Go madaare Gote-na buk madaa agaa gupa ia: Nipuna agaa nalakesimide onaanumiri nипу adalimi. Nipuna agaa madaa napage onaanumiri ora niminaalimi sa.

Pol nipy Rom su-para piri onaa adolalo pisa

²² Goa pea-ga mo kogonome ni oro yaalo pa-muape awi naia-pulu nimi na-adola ipisu. ²³ Pare abia go su-para kogono dia yaade. Goa pua neme

maali adaapumi nimi ora adola epolalo pisu.
24 Goa pea-pulu oropere ni Spen su paluade rabu nimi epa adalua. Goa pua nimi raapu ogesi-daa pirano nimimi ni raba mealimina.

25 Goa pea pare ni abia Jerusalem su-para pua Gote-na ruru onaanu raba mula palua. **26** Gupa palua-daa Masedonia su-para Akaia su-para go su lapona lotu ada-para piri onaanumi kone sua onaa medaloma raba mealimi. Goa pua Jerusalem-para piri onaa medalomare Gote-na ruru onaanu pirua naraanu pimi-daa apo onaanumi mone oyae gua Jerusalem su-para onaanu raba mulalo kata pu lame. **27** Gote nippu madaa kone sua raba mealimi. Goa pea pare nimumi go onaanu madaa yago isimi. Gore Juda aanumi ruru rado raapu Gote-na kagaa pirape kone mea gialia. Goa pea-pulu ruru radonumi mo Juda aanu-para pa oyae yago mada abulamina.

28 Gore Jerusalem su-para kogono pu kiritua nimuna mea kalape mone rayo kaloare Spen su polalore nimi aba adalua. **29** Goa pua nimi piri epalua rabu Yesuna epe puri rayo mea epalua.

30 Gore ame baaninu-ya, neme puri pane agaa lagialo. Niaana Aa Mudu Yesu Krais-na bi madaa loa go page Holi Spirit-na pedo pu raana omape kone page lagialo. Goa pea-ga nimimi ni raapu kone padane sua Gote-me ni raba minalo beten waru latepape. **31** Goa pua Judia su-para pimi kone narulae onaanumi ni natina beten tapape. Go page neme Jerusalem su-para mone mea palua rabu Gote-na onaanumi raana omena beten tapape. **32** Goa pua Gote-me e tea-daa neme

nimi adola epalua. Go rabu nina robaa-para raaname omoa epe kitu mapiraalua.

³³ Gore Gote-re ora kuma pi konena re ya-pulu nипу nimi raapu pirina go ora yaade.

16

Pol-me onaa adaapu-para abi patalepape lo lakesa

¹ Gore niaana baani Fibi-ri waru surubalepa lo agaa lagialo. Nipuri Senkria su lotu ada-para piri onaanu raba muaaya. ² Nimiri Gote-na ruru piri onaanu ya-pulu Aa Mudu-na bimi nipuna ki mealepape. Goa pua nipuna oyaenu dia yaliare raba mealepape. Go onamere onaa adaapu ni page raba misa-pulu nimina rikiraana mea mapiraatepape.

³ Gore neme Prisila Akwila repaaya-para epe-rupa piralepa lo agaa repaato. Nipu laapore ni raapu Yesu Krais-na kogono padane pema.

⁴ Go lapomere ni Pol madaa kone sua kogono pisipi rabu nimumi nипу tulalo pisimi. Goa peaga neme page ruru radonuna lotu ada-para piri onaanu page nипу-para ora pi tapape. ⁵ Gore nipuna ada-para kiritaawa kone rulae onaanu-para page epe-rupa piralepape agaa lo repaato.

Nina epe adami aa Epinitas-para page epe-rupa pirape wai lo repaato. Go aare Esia rayo robo runanere nипуми aba Yesu madaa kone rulasa.

⁶ Go ona Maria-re nimi raba mulalo kogono adaape epe-rupa pisa-ga epe-rupa pirape lo lake-tapape.

⁷ Go page ni kalabus ada-para pirusu rabu naa Juda yago laapo Andronikus-para Junias-para ni

raapu pirisima. Gore nипу laapo-para epe-rupa piralepape wai lo repaato. Gote-na aposel kogono aanumi go aa lapona bi waru pagesimi. Gote neme kone aba narulasu rabu nipumi aba kone rulasipi.

⁸ Nimimi Ampliatus-para waru pirape lo lake-tapape. Go aare saa ora Aa Mudu naa adami aa pirisipa.

⁹ Goa page niaa raapu Krais-na kogono pape aa Eban-para naa epe adami aa Stekis-para epe-rupa piralepape lo laketapape.

¹⁰ Gore Apeles page epe-rupa pirape lo laketa-pape. Nipumi Krais-na agaa waru pagoa nipuna pora kurisa-daa adesima.

Go page Aristobulus-na ada-para piri onaanu epe-rupa piralepape lo laketapape.

¹¹ Go page naa Juda adami aa Herodian-para epe-rupa pirape lo laketapape. Goa pua Narsisus-na ada-para piri Krais-na amenu-para page epe-rupa piralepape lo laketapape.

¹² Gore aa laapore Trifina-para Trifosa laapo epe-rupa piralepape lo laketapape. Nipu laapome Aa Mudu-na kogono waru pepe.

Nina adami Persis-mi Aa Mudu-na kogono waru pisa-ga epe-rupa pirape lo laketapape.

¹³ Neme Rufus-para page waru pirape wai lo repaato. Nipumi Aa Mudu-na kogono ora waru pea. Goa pua nipuna agi page laketapape nina ama-rupa pirina.

¹⁴ Go page Asinkritus-para Flegon-para Hermes-para Patrobas-para Hermas-para mo Krais-na amenu nimu padane-para pimi-ga epe-rupa piralepape lo laketapape.

¹⁵ Medare Filologus-para nipuna ore Julia-para Nereus nipuna baani-para Olimpas-para Gote-na ruru nimu raapu piri onaanu-para page laketa-pape.

¹⁶ Niaa Gote-na ruru onaamere ame baaninu raapu ki mua epe-rupa piralepape.

Gore Krais-na lotu ada-para piri onaanumi nimi-para epe-rupa piralepape wai lo repaatem.

Onaa medalomame ne ruru ni ruru lo pimi

¹⁷ Ame baaninu-ya, gore wae onaa medaloma waru adoa masaa rilaatepape. Go wae onaanumi niaame mogeaarima agaa rasua onaanuna kone rulae mabebolaiae. Goa pua nimimi onaanu marugulata palimi-ga nimimi nimu waru omeme napipape. ¹⁸ Go piane onaanumi niaana Aa Mudu Krais-na kogono napeme pare nimuna wae kone pa mogeatalo peme. Goa puare nimumi omeme agaa page pa epe makirae agaa teme rabu epe kone saapimi onaana robaa mealepape.

¹⁹ Nimimiri Epe Agaa pagoa mogeteme-pulu onaa rayo go remaa pageme. Goa pea-ga neme nimi madaa raana waru pea. Goa pua neme gupa kone salo. Nimimi poranu waru adoa epe pora pamualepape gore wae pora ora gimalepape. ²⁰ Goa palimiri Gote ora kuma pi konena re yapulu nipumi Satan nimina aa rolo-para rabuaawa mapiraalia.

Niaana Aa Mudu Yesuna raba meape konere nimuna robaa-para epea-ga meamina.

²¹ Timoti saare kogono padane pua ameaya pipa-pulu nipumi epe-rupa pirape nimi-para o

taata. Gore yagonuri Lusius-para Jeson-para Sosipater-para nimi epe-rupa piralepape.

²² Niri Tertius neme Pol-na agaa pepa ru-para pirina loa Yesu raapu epe-rupa piralepape agaa lo repaato.

²³ Gaius-ri nipumi ni nipuna ada-pare lamua pea. Nipumi nimi epe-rupa piralepape lo o taata. Go aa-na ada-parare Krais-na onaa medaloma kiritaeme.

Go page Erastus-ri go adaarena mone surube aare niaana ame Kwartus page epe-rupa piralepe agaa lo o taatepe.

²⁴ Niaana Aa Mudu Yesu Krais-na epe raba meape agaa waru mealepape. Go ora yaade.

Niaame Gote-na bi kone mapiraawa minasaamina

²⁵ Niaame Gote-na bi minasaamina. Nipumi nimina robaa-para puri mapalalia-ga nimi puri paloa kone rulatepape. Go madaare neme Epe Agaa mogetore Yesu Krais bi mada mogeto. Abade onaanumi go kudiri pi agaa dia yaalore na-adola pisimi. ²⁶ Dia, pare Gote-na agaa ne aanumi pepa madaa moge riaaeme. Goa pisimipulu nipuna ora agaa penaame mea isa. Goa peaga oro yaalo kagaa pirape Gote-me agaa lakesapulu gavman rado rado surube sunu-para piri onaanumi nipuna ora agaa madaa kone rulaawa mogeteme. ²⁷ Gore Gote ora padane pirua oyae rayo niminaaya. Goa pua Yesu Krais-na epe paana purimi Gote-na bi oro yaalo minasaamina. Go ora yaade.

**Gotena Epe Agaa
Portions of Genesis, Ruth, Proverbs, Ecclesiastes, and
The New Testament in the West Kewa Language of
Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples West Kewa long
Niugini**

copyright © 2003 The Bible Society of Papua New Guinea in cooperation
with Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: West Kewa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

First edition © 1973 The Bible Society in Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it
in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020
faa531d0-f958-545a-ad6f-3ea7c18ff313